

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. december

12

Tartalom

Tanulmány

Vass Vince: Karácsony.....	531
----------------------------	-----

Tanulószo

Bak Áron: Karácsonyi igehirdetésre készülve a Máté 1,20–23 alapján.....	536
---	-----

Vasárnapi prédikációk adventre

Barabás Endre: Isten Fiának visszavárása. 1Thesszalonika 1,10.....	540
Gellért Gyula: Míg időnk van, cselekedjünk jól! Galáta 6,10.....	541
Székely Károly: Öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust. Róma 13,11–14.....	543
id. Tatár Tibor: Készítsétek az Úrnak útját. Ézsaiás 40,3–5.....	545

Karácsonyi prédikációk

Adorjáni Zoltán: Nyitány. Máté 2,1–12.....	548
Berde László: „A szegeletkő maga Jézus Krisztus.” Efézus 2,20b.....	552
Joó Sándor: Isteni látogatás. Lukács 1,78–79.....	553
Juhász István: Mária és József karácsonya. Lukács 2,4–7.16–19.....	556
Szilágyi Imre: Isten megtartó jósága és szeretete. Titus 3,4–5a.....	558
Zsiskú János: A sokasodó kegyelem. 1Timóteus 1,14–16.....	560

Óesztendei prédikáció

Lőrincz József Tibor: Krisztus felé fordulás. Ézsaiás 38,1–5.....	563
---	-----

Újévi prédikáció

Hegyi Sándor: Mit nyerünk meg? Máté 16,26.....	565
--	-----

A Genezáret partján

Dizseri Eszter: Mit tegyünk és mit ne tegyünk karácsonykor?.....	568
--	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára

Móra László Tibor: Nyitás a pogányok felé. Apostolok Cselekedetei 8,26–40.....	569
--	-----

Presbiteri bibliórára

Hartmut Bärend: „Tágas térre állítod lábaimat.” Róma 1,8–17.....	571
--	-----

Rádióprédikáció

Adorjáni László: Látom Őt! 4Mózes 24,17.....	573
--	-----

Keresztelési igehirdetés

Sándor Endre: Ezért a gyermekért imádkoztam. 1Sámuel 1,27–28.....	574
---	-----

Esketési igehirdetés

Hegedüs István: Egy akarat. Máté 18,19.....	575
---	-----

Temetési igehirdetés

Szabó László: Van-e hited? Máté 9,1–2.12b.....	576
--	-----

Verse	karácsonyi ünnepélyre.....	579
-------	----------------------------	-----

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

Paul Gerhardt *Itt állok jászolod felett* c. verse

Tanulmány

Vass Vince

Karácsony

Az ünnep eredete

A karácsony ünnepének magyar neve a latin *carnatio* (olv. karnáció) szóból ered, ami testté lévelt (megtestesülést) jelent. A karácsony tehát az Úr testben való megjelenésének ünnepe, megemlékezés arról, hogy Isten megjelent a földön és velünk van.

Ámde Jézus azt mondta és a keresztyén hívők milliói igazolják ezt a mondását: „Én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig.” Mi tehát mindennap örvendezhetünk az Ő eljövételének, mindennap karácsonyi öröm kell hogy eltöltse a szívünket. Az első keresztyének még nem is ünnepelték meg külön a karácsonyt. Szenvedéseik és üldöztetések között sokkal közelebb állott hozzájuk a nagypénteki kereszt és a húsvéti üres sír tanítása, meg a vigasztaló Szent Lélek csodás munkája, azért ezeknek emlékére jóval korábban szenteltek ünnepet, mint Jézus születése emlékére. A karácsonyt csak a negyedik századtól kezdve ünnepelték meg. Azt, hogy mikor született Jézus, természetesen már nem lehetett pontosan megállapítani. Kezdetben azt gondolták, hogy január 6-án (vízkeresztkor), mert ekkor keresztelkedett meg (talán éppen pont 30 éves korában), s különben is ez fontos nap volt; erre a napra teszi a hagyomány Jézus első csodáját a kánai menyegzőben és a napkeleti bölcsek által való imádását is. Azonban már a negyedik században december 25-én kezdték megünnepelni a karácsonyt, aminek oka abban van, hogy a régiek március 21-ét tartották a világteremtés első napjának, s akkor a napnak megteremtése március 25-re esik, így ezt a napot kell tekinteni a világ világosságá, az igazi nap, Jézus fogantatása napjául is. Ettől pedig kilenc hónappal esik a születés napja, tehát december 25-re. Ezenkívül ezt a napot a pogányok úgy ünnepelték, mint a napisten születési ünnepét és a boldog aranykor emlékünnepeit. A legrövidebb napon született Jézus – mondja Augustinus –, azon a napon, amelyiken a nappal elkezd nőni, hogy legyőzze az éjszakát. Úgy tartották a régiek, hogy bár mindig jelen van az Úr, mégis egyik nap se tudna jobban emlékeztetni eljövételére, mint az a nap, amelyen új világosság kezd felemelkedni a világ fölül. S a pogány aranykor gondolata is megkapóan kapcsolódott be a keresztyén ünnepbe. Addig az ember az aranykort a múltban kereste, Jézussal pedig most kezdődött meg a jövőben kifejlődő aranykor: Isten országa. Jézussal az ég szállott le a földre. Ő maga egy példánya az aranykornak, az istenfiak országának.

Az első keresztyéneknek se volt fontos, nekünk se fontos az, hogy megtudjuk állapítani pontosan, mikor született Jézus. Az a fontos, hogy valóban született és benne Istennek végtelen szeretete szállott le hozzánk a mi megváltásunkra. Ezért hálás szívvel ünnepelnünk kell, és egy napon, azon a napon, amelyen a világosság felemelkedik, különösképpen meg kell emlékeznünk arról, hogy „úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. (Jn 3,16)

Karácsonyi szokások

Azok a különböző karácsonyi szokások, amelyek sok helyen egészen lefoglalják ünnepünket, sajnos a legtöbb esetben semmi kapcsolatban sincsenek azzal az öröndes eseménnyel, amelynek emlékére mi ünnepet ülünk. Nagyon kevesen tudják, hogy ezek vagy a régi pogányvilág maradványai, vagy pedig középkori egyházi szokások elfajulásai. Jó lesz tehát, ha közelebről megvizsgáljuk ezeket, nehogy azt gondoljuk, hogy Jézus születését babonás szokásokkal kell ünnepelnünk.

Említettük, hogy december 25-e a pogány világban is ünnep volt: a napisten születésének ünnepe s egyúttal az újesztendőnek kezdete. Természetes, hogy ennek az ünnepnek meg voltak a maga pogány szertartásai és babonái, amelyek a nép életében azután is megmaradtak, amikor ezen a napon már Jézus születését kellett volna ünnepelni. Így pl. az őesztendő elmúlásának jelképezésére a pogányok szalmabábot vagy száraz tuskót szoktak meggyújtani. Ma is Erdélyben, de másutt is, karácsony estéjén egy fatuskót tesznek a tűzhelyre, ezekkel a szavakkal: Áldott legyen a Krisztus születése napja. Azután szalmát hoznak be, melynek egy részét rádobják a tűzre, a többit pedig elteszik, majd jó lesz a kotlók alá, hogy jól költsenek. A pogány világban annak örömére, hogy a napisten újjászületésével a magújuult égi tüzek legyőzik az éjszakát (dec. 25-től kezdve a nappalok hosszabbak), apró gyertyácskákat szoktak égetni. Később a karácsonyfára vitték ezt a szokást. De a babonás szokásoknak egész serege abból a meggyőződésből származott, hogy abban a pillanatban, amikor a napisten újjászületik (tehát karácsony éjszakáján éjfélkor), felszabadul minden gonosz szellem, amelyeket vagy ki kell békíteni, vagy elkergetni, vagy hasznunkra fordítani. A *kibéktítésre* az áldozatok szolgáltak. Minden család házi áldozatot mutatott be, aminek maradványai a karácsonyi vendégeskedés, lakomák, ajándékozások, kántálások stb. Ezt mutatja az is, hogy sok helyen még most is igen nagy fontosságot tulajdonítanak a karácsonyi abrosznak és asztalnak. Hiszen ha áldozat történik, akkor az abrosz oltárterítő, az asztal pedig oltár. Ezeknek akkor varázserejük van. Az abrosszal pl. átkötik a beteg állatot, vagy abból vetik el a gabonát (vető abrosz). Az asztal alá meg szénát, szalmát, gabonát, sodrófát, köpülőt, kasszakövet és egyebeket tesznek, mert ezek itt bűvös szerekké alakulnak át. Sok helyen még a morzsalékokat is összeszedik és orvosságul használják. A szellemek *elkergetésére* szolgálnak: ostordurrogatás, lövöldözés, zajongás, kürtölés. *A szellemek erőinek felhasználására* meg egész sereg babonát találtak fel. A gazdálkodó embernek úgyszólván minden dolga karácsony éjszakájától függ, amikor megnyilatkozik a jövő. Bizonyos babonás szokásokkal, mint a keresztútra menés, kútbanezés, ólomöntés, kártyavetés, sorsvetés, vagy bizonyos jelekből, így a csillagok állásából sok mindent meg lehet tudni. Meg lehet jósolni, hogy milyen termés lesz, elő lehet idézni, hogy a tyúkok sokat tojjanak, a marhák egészségesek maradjanak stb. Ki tudná megszámlálni azt a sok babonát, amikben, sajnos, sok tudatlan keresztény és református ember is hisz, akár csak a régi pogányok. De a legtöbb babona *Luca* napjával áll kapcsolatban. Ennek a napnak története mutatja legjobban, hogy mennyi pogány maradványt tűrünk meg. Ez a nap a régi naptár szerint december 24-ére esett. Mikor aztán áttették 13-ra, az ünnep pedig (karácsony) megmaradt 25-én, zavarba jött a nép, hogy mit csináljon azzal a sok babonával, ami Luca napjával áll kapcsolatban s aminek az értékét mégis az adta meg, hogy a december 25-i napfordulati ünnep következett utána. Valahogyan el kellett oszlatni e két nap között a távolságot. A nép leleményessége még ezt is megtudta csinálni. Olyan szokásokat találtak ki, amelyek szerint valamit Luca-napkor kell elkezdeni és karácsony estéjén befejezni. Ilyenek pl. a lucaszék, nyírágseprű-készítés, lucanaptár, lucacédulák,

kézimunka és ruhakészítés stb. Ezeknek aztán varázserőt tulajdonítanak. Mondják pl. hogy milyen idő lesz a jövő esztendőben, vagy ki lesz a leányzónak férje, milyen lesz, mi a keresztneve.

A karácsonyi szokások másik forrása a *misztériumok*. Ezek a bibliai tárgyú népies színjátékok. Régebben a mise keretében elő szokták adni az illető ünnepre vonatkozó bibliai történeteket. Később ezek mindjobban színdarabszerűvé alakultak át, kiszorultak a templomból és a szereplők közé a polgári elem is bejutott. Ezeket a középkori játékokat őrizték meg és adják elő ma is a betlehemesek és háromkirályok, s templom alakú betlehemeikben ezeknek a színjátékoknak szereplőit ábrázoló bábokat szokták táncoltatni.

A legelterjedtebb karácsonyi szokás, a *karácsonyfa*, valószínűleg mindkét forrással kapcsolatban áll. Említettük már a pogány világ égő gyertyácskáit. A régi misztériumokban pedig szokott szerepelni egy fa, mely a tudás fáját és az első emberpár bűnbeesését jelképezte. Ezért volt rajta alma. Mindamellet nem régi eredetű szokás a karácsonyfa állítás. Magyarországon meg éppen csak a múlt században kapták fel. Főurak hozták át Ausztriából, ahova meg Németországból jutott be. Eredetét Strassburg környékén kell keresnünk, ahova egy 1605-ből származó feljegyzés utal, amely szerint az első karácsonyfa papírrózsákkal, almával, aranyfüsttel és cukorral volt díszítve.

Látjuk ebből, hogy karácsonyi szokásaink inkább pogány eredetűek és nem olyanok, amelyek kapcsolatba hoznák lelkünket a nagy eseménnyel, amit nekünk jelent a karácsony, akik már nem vagyunk pogányok. Ezeket a szokásokat el kell hagynunk és másokkal is meg kell értetnünk, hogy azok hozzánk nem méltó, haszontalan pogány babonák. Nem szabad túrnünk, hogy a pogány világnak ezek a maradványai útjába álljanak annak, hogy mi Krisztus által felemelkedjünk az istenfiúság életére. Gyermekünket se áltassuk azzal, hogy a karácsonyfát a kis Jézuska hozza. Nem is gondoljuk, milyen rettentő pusztítást végez lelkükben annak a felismerése, hogy becsaptuk őket. Megkezdődik életükben a kételkedés s az egész vallást gyermekmesének tartják majd. A karácsonyfa és az ajándékozás megmaradhatnak azért, mint kedves keresztyén szokások, amelyekben bizonyosságot teszünk arról a nagy szeretetről, amely megjelent nekünk a Jézus Krisztusban. De csak akkor van értékük, ha ez a nagy szeretet indít bennünket az ajándékozásra. Az töltse el a mi szívünket, hogy nekünk az Isten valami kibeszélhetetlen nagy dolgot adott a Jézus Krisztusban s mi ezt alázatos és engedelmes szívvel készek vagyunk elfogadni. Úgy szenteljük meg karácsonyunkat, hogy családi körünkben, énekléssel, alázatos imádsággal és az evangélium örvendetes üzenetének olvasásával, a templomban pedig az ige hallgatásával felemeljük szívünket az Atyához, aki adja nekünk egyszülött fiát, hogy mi éljünk általa örök életet.

A karácsonyi ünnepek alatt és karácsony hetében olvassuk el a következő bibliai helyeket: Lk 2,10–14; Ef 1,1–10; Jn 1,1–16; 1Jn 3,1–3; 4,9–14; 1Pt 1,3–11; Mt 4,16–17.

A karácsonyi öröm

Úgy éreztem magam, mintha börtönben sínylődtem volna, bilincsekbe verve, világosságtól elzárva, áttörhetetlen vasajtók mögött. Néha megragadta lelkemet a vágyakozás tisztább levegő után, szerettem volna világosságra jutni és felszárnyalni, mint szabad madár az egek ragyogó tisztasága felé, hogy odajáruljak a mennyei Atya elé és mint gyermeke együtt éljek vele. Azonban mindig be kellett látnom, hogy áttörhetetlen kőfal áll előttem, mindig észre kellett vennem, hogy erőim tehetetlenek, szárnyaim nem tudnak felemelni. Nem voltam rossz ember, teljesíttem mindennapi kötelességeimet, jó-

létben egymásután morzsolgattam napjaimat, semmi se zavart meg, legfeljebb néha-néha az a gondolat, hogy egyszer vége lesz mindennek s bezárul mögöttem egy valóban áttörhetetlen ajtó, a sír szája. De egy adventi napon meghallottam a szót: „*térjetelek meg!*” – s attól kezdve nem tudtam nyugodni. Megpróbáltam. Akkor éreztem azt, hogy van rajtam valami teher, ami miatt nem tudok emelkedni az Úrhoz, van testemben valami, ami erőtlenné tesz, telve van szívem valamivel, amitől nem tudom meglátni a mennyei világosságot. Hallottam a tékozló fiú történetéről és én is elhatároztam, hogy megtérek az Atyához. De merre menjek? Ki segít? Ki mutatja az utat? Egy lépést se tudtam tenni; pedig úgy szerettem volna rohanni, repülni. Azt mondták, próbáljak imádkozni. Nem tudtam. Nem mertem. Félttem az Isten elé állni.

Egy életes ember beszélt el ezt nekem, aki bár 68 esztendő volt, azt mondta, hogy még csak 14 éves, mert 14 évvel ezelőtt kezdett el valóban élni. Akkor ugyanis – mondotta tovább – megértettem annak a nagy dolognak a mélységét, amit az írás így fejez ki: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Akkor egyszerre világossá lett előttem az a történet, amit az evangéliumok első lapjai beszélnek el, amit évezredek sóvárogva vártak, ami után az én lelkem is titkon vágyakozott. Megértettem, hogy míg én tehetetlenül vergődtem a porban s néha még zúgolódtam is Isten ellen, Ő lehajolt hozzám az égből, ajtót nyitott előttem, hogy azon bemehessek örök életre. Attól kezdve Jézust, akiben Isten látogatott meg engem, nem bocsátottam el. Mindig vele vagyok s Ő mindig velem van és olyan örvendetes az én életem, amilyen soha azelőtt nem volt: a karácsonyi öröm új életet adott nekem.

És te, kedves olvasóm, ha az adventi napokban valóban „*egyengeted az Úrnak ösvényeit*”, bizonyára te is úgy érzed magad, mint az újjászületett ember 14 esztendővel azelőtt, amikor még nem tudta, mit jelent az ige: „*íme adtam elődbe egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat*” (Jel 3,8) Te is elhatároztad, hogy jobb leszel, közelebb mégy az Úrhoz, odaborulsz az Atya-kebelére s úgy élsz, mint gyermeke. De nem tudtál ajtót vágni azon a börtönön, amelyben élsz, nem tudtál elmenekülni sok-sok földi vágyad elől, nem tudtad áttörni az eget, hogy együtt légy az Atyával. Nos, halld meg most az üzenetet: „*Annyira szerette Isten a világot...*”, lásd meg a betlehemi csillagot, halld meg az angyalok szavát: „*született néktek ma a megtartó, ki az Úr Jézus Krisztus a Dávid városában*” (Lk 2,11); értsd meg, lásd meg, hogy megnyílt az ég, csodás, isteni erők szállottak alá, újjáteremtő égi hatalmak jöttek le: maga az Isten látogatott meg téged. „*Ez pedig néktek a jele: találtak egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.*” (Lk 2,12) Ó, borulj le örvendező alázattal az Úr előtt: nem menydörgésben és villámlásban jó majd el, hogy törvényt adjon neked, sem vasvesszővel, hogy megítéljen téged, hanem szelíden, mint kisgyermek és elevenen, emberi testben, hogy lásd az életet, amelyet élned kell, hogy mondhassa neked: „*kövess engem*” (Lk 9,59), hívhasson téged: „*Jőjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve és én megnyugosztlak titeket*” (Mt 11,28), mert: „*Az Úrnak lelke van rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyitását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.*” (Lk 4,18–19) „*Én vagyok az ajtó: há valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál.*” (Jn 10,9)

Tekints csak bele ebbe a történetbe. Lásd meg, mit tett éretted Isten. Bizonyára zúgolódtál amiatt, hogy neked azért kell elveszned, azért nem tudsz szabadulni a bűntől, mert az első emberpár eldobta magától az örök élet koronáját. Ó, örvendezzem most a te szíved. Nem kell többé okolnod senkit se. Új *Ádámot* adott az Isten, akivel újra kezd-

heted életedet. Az első Ádámba csak saját lelkéből lehelt az Isten, hogy legyen *élő* lélek; a második Ádámba már *maga* szállott alá, hogy az legyen *megelevenítő* lélekké, hogy mindenki, aki hisz Őbenne, aki belekapcsolódik az Ő szívébe, újra kezdhesse az életet és megtisztulhasson minden bűnétől. Jézusban újra szól hozzád az Isten és azt mondja neked: Íme, nézd, az lett volna a rendeltetésed, hogy testvére légy annak az egyetlennek, akit én ott melengettem öröktől fogva az én szívemen, akire nézve teremtettem mindent, hogy mindenki, akiben az én lelkem él, hasonlatos legyen Őhöz. Nézd, te nem akartál gyermekem lenni, elhagytál engem, nem akartál hasonlatos lenni Őhöz, pedig beléd oltottam Őt, a te lelkedbe. Nos, most elküldöm Őt magát. Leszakítom szívemről, pedig nincs nekem más igaz gyermekem, csak Ő; beledobom a te bűnös világodba, nem abba, amelyet én teremtettem, hanem abba, amelyet te beszennyeztél, beledobom a sárba, a piszokba, mert szeretlek téged, mert azt akarom, hogy te el ne vessz, hanem élj. S Ő megy, ledobva égi fényét, királyi dicsőségét, megalázva magát, megy, szegénnyé lesz, hogy te meggazdagodhass, felveszi azt a szolgálai formát, amelyben te jársz, a bűnnek testét. De neki lesz ereje megtörni a kígyó fejét és legyőzni a Sátán hatalmát, neki lesz ereje kiragadni téged az örvényből még ha a kereszt gyötrelmeit kell is ezért elszenvednie. Elküldöm Őt, mint bárányt a farkasok közé. A farkasok megölhetik Őt, de Ő mégis mindig közöttetek lesz, hogy végre is megszelídítsen titeket és soha el ne feledjétek, hogy örökös társai vagytok az én egyszülöttemnek.

Ugye, kedves olvasóm, azt gondoltad, hogy Isten nem szeret téged. Ó, lásd meg, milyen bizonyosságát adja szeretetének! Ő mindig szeretett téged, akkor is, amikor még nem tudtál róla, akkor is, amikor még nem is éltél a világon, akkor is, amikor még nem volt világ. Mindig azt akarta, hogy gyermeke légy s örökké nála, vele élj. De te nem akartad észrevenni az Ő szeretetét. Mikor a bűn miatt bűnhődés jött rád, mikor a békételesség és fájdalom erőt vettek rajtad, akkor azt gondoltad, hogy nem szeret az Isten. Pedig te voltál az, aki eltávoztál Tőle, mint a tékozló fiú a szülői házból s a te mennyei Atyád addig bánkódott, sírt, szomorodott miattad, mígnem szívének végtelen szeretetéből elküldötte érted az Ő egyetlenjét. Elküldötte oda, ahol te vagy, „idegen tartományba”, hol moslékkal táplálsz lelkedet, elküldötte, hogy megfogja kezdet és vezessen vissza az örökkévaló Atya kebelére, hol örvendezés lésson.

A szeretet ünnepe a karácsony. Boldog sejtelmek, édes érzések titokzatos csendje tölti be lelkünket a karácsonyest homályában. S mikor kigyulladnak az égen a csillagok, szívünknek minden érzését odavetítve látjuk a csillogó karácsonyfára, szeretetünknek jeleit odarakjuk a karácsonyfa alá. És úgy érezzük, hogy az egész világot előnti a szeretetnek ez a boldog hangulata. Úgy érezzük, hogy ezen az estén minden bánat feledve van és minden öröm ragyogó ruhát vett magára. Úgy érezzük, hogy most az egész világ tudja, hogy mi a szeretet, hiszen a teljes szeretet, az Isten szíve érintette meg az emberi szíveket.

Ó, örvendezzetek! De ne feledjétek, hogy egészen más sejtelmesen ábrándozni és boldog hangulatokat kergetni, mint befogadni szívetekbe azt a kibeszélhetetlen szeretetet, amiről ez az este beszél. Ne feledjétek, hogy Jézus azért jött, hogy éljen bennetek, nálatok, házatokban, szívetekben. Ne feledjétek, hogy Ő *új életet hozott*. S ebből az új életből csak annak jut, aki hisz Őbenne. Azért jött, „*hogy valaki hiszen Őbenne*, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” Hinni kell tehát Őbenne. Oda kell adni szíveteget egészen, teljesen, hogy egyedül csak Ő éljen abban. Kész vagy-e arra, hogy elfogadj ilyen szeretetet? Kész vagy-e befogadni szívedbe Jézust? Azért jött az embernek fia! „Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.” (Tit 2,11) Neked is!

Tanulószoba

Bak Áron
Kecsetkisfalud

Karácsonyi igehirdetésre készülve a Máté 1,20–23 alapján

Exegézis

A Máté evangéliumának első nagy csoportjában a Krisztus keletkezéséről van szó (1,1–2,23). Ezen a csoporton belül az 1,1–17 arról szól, hogy Krisztus Isten népéből származik, a második szakasz (1,18–25) arról, hogy Istentől van az Ő eredete. Ezután következik a mágusok imádata (2,1–12), a menekülés Egyiptomba (2,13–15), Heródes gyermekgyilkossága (2,16–18) és a visszatérés Názáretbe (2,19–23). Az egész egység szerkezete szerint az Istentől való származást már az is mutatja, hogy Jézus eredete Isten népéből van, amely arra utal, hogy itt minden Isten eleve elrendelése szerint történik.

1. Az alapige abba a szakaszba tartozik, amely arról szól, hogy Jézus eredete Istentől van. A születéstörténet szerint az ígélet nem Máriának hangzik, hanem Józsefnek. Máténál az ő személye van kiemelve – Lukáccsal ellentétben. A születés-bejelentés itt is angyal által történik, azonban a „szül fiat” kifejezés fontossága szempontjából mögötte marad annak, hogy „nevezd annak nevét Jézusnak”. Ugyanis ez utal arra, hogy a névadás eseménye mennyire kiemelkedő. Az ő neve pedig, amelyre el kell neveznie a születendő gyermeket: „Jézus”. A szöveg meg is magyarázza a név jelentését: üdvözítő, mert Ő fogja „megszabadítani az Ő népét annak bűneitől”. Ez a magyarázat teszi félreérthetlenné, hogy Isten választott népe is bűnös, és szüksége van a szabadításra Isten előre elhatározott terve szerint.

A névadás eseményének bejelentése után az indoklás következik: „mindez pedig azért lőn”. A görög szöveg szerint arról van szó, hogy ezek azért történtek meg: „meglettek” és most megvannak, mert be kellett teljesednie annak a próféciának, amely Isten beszédét jelentette be Ézsaiás által. Ez a görög fogalmazás mutatja, hogy Isten beszéde nem fölöslegesen hangzott annak idején, és most megtörtént a beteljesedése.

2. A születésnél fontosabb a névadás, amely az üdvtörténetre utal vissza abban az értelemben, hogy a történelemben minden Isten akarata szerint történik. A Jézus, bár gyakori név volt akkor, amely a Józsueból alakult, mégis jelentőségteljes, mert az értelme az, hogy az *Űr az üdvösség*. Innen kapja meg értelmét az a kifejezés, hogy megszabadítja népét, vagyis üdvösséget teremt az egész népnek, nemcsak egy kiválasztott csoportnak. Ez az üdvösségteremtés a bűntől való szabadítás. Nagy jelentőségű kifejezés ez, mert a bűn szorongatja az embereket, amely az Istentől való elszakadásban nyilvánul meg. Az Istentől elszakadt embert pedig Jézus vezeti vissza Istenhez.

A születéssel és névadással az jut kifejezésre, hogy itt az születik meg, akiben maga Isten lakozik az emberek között, akiben maga Isten hozza el az üdvösséget és a bűntől való szabadságot a népnek. A központi gondolat így az, hogy Jézusban Isten feljájnlotta az üdvösséget az embereknek, az emberek pedig engedelmesen kell hogy viszonyuljanak ehhez. A kérdés pedig az, hogy Jézus születésében meglátja-e az ember Isten saját és különleges beavatkozását az üdvözítés folyamatába. Azt a beavatkozást, amely Isten sajátos újjáteremtő akarata.

Prédikáció-vázlat

Célkitűzés: megmutatni, hogy Isten ígéretének beteljesedése olyan örömet jelent, amely áthatja az ember szívét-lelkét.

1. Isten ígérete örömet vált ki.
2. Az ígéret kiváltotta örömmel meg lehet hallgatni Isten parancsát.
3. Ez a parancs pedig Isten régi tervének a beteljesedését jelenti.

Prédikáció

A beteljesedés öröme

Alapige: Máté 1,20–23

Bibliaviasítás: Ézsaiás 7,1–14

A karácsonyi Igéből kétféle beszédet hallunk, kedves testvéreim! Először az angyal beszédét, amelyet Józsefnek mondott Jézus születése előtt. Azután pedig Ézsaiás próféta beszédét azért, hogy jól értsük meg azt, amit az angyal mondott. Mert csak a próféta értelmezi helyesen az angyaltól bejelentett eseményt. Az angyal ígérete és a próféta magyarázat egyaránt a karácsonyi örömről beszél! Arról a karácsonyi örömről, amely betöltötte valamikor nemcsak a Mária és a József szívét, hanem a pásztorok és a napkeleti bölcsek lelkét is beragyogta. Most pedig nekünk is örömet szerez.

Mert nem az ünnep szerzi az örömet, testvéreim, hanem az öröm szokott ünnepet ülni. Nézzük csak meg, hogy hiába van ünnep, ha az embernek nincs öröme. De ha van öröme, akkor már ünnepi hangulat költözik a lelkébe még a legsúfoltabb munkanapon is. Karácsonykor ünnep van, és van, vagy lehet örvendezés is. De hogy igazi örömmel lehessen, ahhoz meg kell látnunk azt, amit az Ige mond: Isten megörvendeztetett minket Jézus Krisztus születésével, hogy mi ennek az örömmel megfélelően most is ünnepet ülhessünk!

Hogy milyen lehet, és milyen kell hogy legyen ez a karácsonyi örömmel, csak az tudja igazán, aki már vezetett kisgyermeket karácsonyfa alá. Miután felocsúdott az ámulatból, egész lényén elárad az öröm és minden ennek a csodálatos érzésnek rendelődik alá. Ez az öröm határozza meg a szüleihez és a körülötte levőkhöz való magatartását, meg a kapott ajándékhoz való viszonyulását. Mert ennél az örömmel nincsen csodálatosabb érzés! És valójában ez az öröm szenteli meg és tölti meg tartalommal a karácsony megünneplését. Csak éppen az a kérdés, testvéreim, hogy hol van ennek az örömmel az örökké buzgó forrása, hogy ne csak kisgyermekünk ünnepeljenek igazi karácsonyi örömmel, hanem nekünk, felnőtteknek is teljék csordultig a szívünk ezen az ünnepen – még az élet gondjainak közepette is. Erre a kérdésre megadja az Ige a feleletet. Ennek az örömmel örökké buzgó forrása abban van, amit Isten mondott a próféta és aztán az angyal által. Mert azt mondta, testvéreim, egy kissé eltérő formában, hogy „velünk az Isten!” S én aligha hiszem, hogy volna, vagy egyáltalán lehetne ennél szebb, biztatóbb és örömet szerzőbb beszéd. Olyan beszéd ez, hogy semmi nincs, ami ennél jobban és a lelkünkben mélyebbről jövően fakasztana örömet a mi szívünkben!

1. Jézus születésének ígéretét a Lukács evangéliuma alapján ismeri a világ. Aszerint Máriának mondta meg az angyal, hogy szül fiat; amire ő azt felelte, hogy „legyen néked a te beszéded szerint” Még a festők is ezt a jelenetet szokták ábrázolni szebbnél szebb képeiken.

A Máté evangéliumából vett Ige azonban ettől eltérően arról beszél, hogy Isten angyala Józsefnek adta tudtul Jézus születését. Neki mondta meg álomban, hogy aki

neki jegyeztetett feleségül, „szül fiat”. De bővebb magyarázatot nem fűzött hozzá. Mert Isten titkai nem tartoznak az emberek elé, hogy ne adjanak okot a bűnbe esett ember elméjének a kísértetbe esésre. Hanem Isten titkai csodálatot és hálából fakadó alázatos engedelmisséget váltsanak ki belőlünk, mint Józsefből. Aki az álomból felszerkenve úgy tett, ahogy Isten parancsolta neki. Szó nélkül tudomásul vette, amit Isten tudtára adott. Nem kutatta annak az okát, sem a célját nem kérdezte. Bizonyos volt benne, hogy Istentől van ez a dolog, Isten pedig nagyon jól tudja, hogy mit miért cselekszik.

Az Ige egy szóval sem említi, hogy ennek az embernek a lelkét eltöltötte volna az öröm. Pedig igazi öröm volt az, amivel szó nélkül engedelmeskedett Istennek. Mert az örömmel olyan a természete, hogy nemcsak ujjongani tud, hanem meg tudja teremteni a legtisztább lelkiismeretet és a legjobban meg tudja könnyebbíteni a lelket. És mindezt úgy viszi végbe az emberben, hogy ahhoz egyetlen szót sem szükséges kimondania. Csupán az látszik, hogy az ember minden gondjának terhétől szabadon, jó szívvel tesz eleget annak, amit Isten mond neki. Én azt hiszem, hogy Isten beszéde ilyen örömet szokott fakasztani a mi szívünkben, hogy mi is ünnepelni tudjunk, ne csak a kisgyermekünk.

2. Az ilyen örömmel lehet meghallgatni Isten parancsát. Az Ige szerint Isten azt parancsolta Józsefnek az angyal által, hogy a születendő gyermeket nevezze Jézusnak. És azt is megmondotta, hogy miért kell így nevezni. Azért, mert „Ő szabadítja meg az Ő népét annak bűneitől”

Isten fiának születésénél szorosan összefügg egymással az Ő neve és az Ő cselekedete. Nem úgy, mint nálunk embereknél. De ez természetes is, hiszen itt Istenről és Isten dolgairól van szó – nem kisszerű emberi erők működéséről. Éppen ezért tudott engedelmeskedni József még jobban – és ez a szó nélküli engedelmisség, alázatos meghajlás az Isten akarata előtt most már még igazibbá, még valóságosabbá tette az örömet. Ez a parancsa Istennek ugyanis már feltárt valamit abból a titokból, ami a gyermek születésének tudtul adásánál még rejtve volt. Mégpedig azt a titkot tárta fel, hogy Isten nem fogja engedni tovább bűnben sínylődni az övéit! És ennek a titoknak a feltárása azután fényt vet a mi életünkre is, reánk is. És a lelkünket megkönnyebbítő örömet még jobban kiegészíti, még jobban elmélyíti. Mert most már tudjuk, hogy az a gyermek, aki első karácsonykor megszületett, olyan óriási dolgot vitt végbe érttünk, hogy Isten többet nem haragszik ránk! Pedig sokszor érezzük úgy, hogy haragszik. Sőt nagyon is jól tudja, hogy jogosan haragszik reánk. Hányszor számba se vettük. Egyszerűen úgy éltünk és úgy cselekedtünk, mintha nem is lenne. Vagy ha lenne is, de nem törődne velünk. És hányszor tettünk úgy, mintha mi kellene megmutassuk Istennek, hogy Ő miként cselekedjék. De Ő mégsem haragszik többet reánk! Kivételesen felhozta mindegyikünkre az Ő napját. Mindegyikünknek karácsonyi ünnepet szerez és mindegyikünkhöz szól most is szent Igéjén keresztül. Nemcsak annyit mond, hogy Ő titokzatosan cselekszik, és nemcsak annyit, hogy cselekedetének nekünk is tiszta szívvel és bízó hittel kell engedelmeskednünk ahhoz, hogy örvideni tudjunk. Hanem ennél még többet is!

3. Mert még azt is mondja, hogy a mi büntől való megszabadításunk az Ő régi tervének a beteljesedése! Az Ige itt hivatkozik Ézsaiás prófétára és idézi a próféciját, amint hallottuk a bibliaolvasásban is. A Júda királyának napjaiban eljött Szíriának királya Jeruzsálem ellen, hogy megostromolja azt. S amikor megvitték a hírt, megindult Júda királyának és népének szíve, amint megindulnak az erdő fái a szél miatt. Ebben a szorongatott helyzetben mondotta ki Isten a prófécijában, hogy jelt ad szabadításáról: egy gyermek születik nekik és azt Immánuelnek nevezik! Máté evangéliuma meg is magyarázza: ez a név azt jelenti, hogy *velünk az Isten!*

Nincs szebb és nincs vigasztalóbb! Nincs nagyobb és teljesebb örömet szerző dolog, testvéreim, mint Isten Igéjének ez a hozzánk szóló jó híre! Nyomhatja lelkünket belülről az elkövetett vétek súlya és szorongathat kívülről a kísértések megszámlálhatatlan sokasága. Mi most már biztosak lehetünk, hogy Isten elküldötte érettünk az Ő fiát, aki megszabadított minket bűneinkből. Ez a bizonyosság megörvendeztet minket éppen úgy, mint gyermekeinket a karácsonykor megnyilvánuló szeretet. S ezt az örömünket beteljesíti annak tudata, hogy *velünk az Isten!* Isten velünkélével tudjuk megtartani igazán jól ezt az ünnepet. Ámen.

Ch. H. Spurgeon gondolata arról, hogy

Isten szeretet

Az egész menny ott rejtőzik ennek a szónak a mélyén: „Atya”.

Ha imádom Istent, átérzem és bizonyoságot is tehetek arról, hogy a mennyei Király szeret engem. Akkor a Vele való csodálatos kapcsolatról, megtapasztalt kegyeleméről a Hozzá való szeretetteljes vonzódásról és velem való titokzatos közösségéről énekelek.

Isten úgy kezeli az embert, mint embert és nem, mint kő- vagy törmelékhalmozatot.

Az ígérek hasonlóak a gyermekeinknek adott édességekhez. Azok, akik mértéktelenül fogyasztják, megbetegednek. A parancsolatok hasznos mentőeszközként segítenek hozzá, hogy az ígéretekben károsodás nélkül örvendezhessünk.

Vasárnapi prédikációk adventre

Barabási Endre

Nagysolymos

Isten Fiának a visszavárása

Alapige: 1Thesszalónika 1,10

Bibliaalvasás: 1Thesszalónika 1,1–10

A felolvasott igében egy olyan gyülekezet tagjairól hallottunk, akik olyan példamutatóan vették az adventi várakozást, hogy gyorsabban terjedt a híruk, mint az apostolnak.

Thesszalónika városa Macedónia fővárosaként jelentős kereskedelmi, politikai és gazdasági központ volt. Istennek azonban terve volt az ott lakókkal és egy éjszakai látomás által ide vezette Pál apostolt a második térítői útja során. Az apostol három szombaton keresztül magyarázta a város lakóinak Krisztus halálának és feltámadásának a jelentőségét. Azonban annak ellenére, hogy a zsidók és a félrevezetett emberek csoportja elüldözte Pált, a városban létrejött egy jelentős gyülekezet. A gyülekezethez tartozó zsidók, istenfélő görögök és gazdag asszonyok szívében termő talajra talált az elhintett mag és az jó gyümölcsöt termett.

Az apostol a kapcsolattartás miatt, illetve a Timóteus beszámolója kapcsán felmerülő kérdésekre válaszolva írta ezt a levelet.

A thesszalónikai gyülekezet nemcsak Macedónia és Akhája gyülekezeteinek lett a példaképe, hanem minden helyen híre terjedt az Istenbe vetett hitüknek (7–8. vers). Ahhoz, hogy ez így legyen, volt ennek egy fontos feltétele: a gyülekezetért felelősséget hordozó Pál imádságai. Az apostol megemlíti, hogy: „hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, emlékeztvén rólatok a mi imádságainkban” (2. vers). Ebből kitűnik, hogy nemcsak egyedül, hanem a munkatársaival együtt imádkozik ezért a gyülekezetért. Továbbá az is egyértelmű, hogy „szüntelen”, azaz rendszeresen imádkozik értünk. Valamint azt is megtudjuk, hogy valamennyiükért imádkoznak, azaz aprólékosan lebontva helyzetekre és emberekre.

Ilyen imádkozókra és imádságokra van szükség ahhoz, hogy a mostani gyülekezetek is tudjanak adventi életet élni. Az ilyen imaélet a fokmérője a hitben felnőtt egyének és gyülekezetnek.

Kálvin János szobájában halála után kaptak egy kis keleti szőnyeget felcsavarva. Mikor kibontották, akkor vették észre, hogy két lyuk van a közepén. A két lyuk a gyakori térden elmondott imádságok alkalmával keletkezett. Ez is feltétele volt az ő prédikáló és tudósi munkásságának.

Miben nyilvánul meg az Isten Fiának a visszavárása? A bibliaalvasáskor hallottuk a harmadik versben, hogy a *hitükben, szeretetükben és reménységükben!*

A *hitük* nem akármilyen hit vagy hiszékenység, azaz nemcsak hagyományápoló, csodaváró vagy ideig-óráig tartó hitük van, hanem életformáló igazi hitük, amely munkálkodó, szolgálatot vállaló, imádságban Istenen csüngő hit. Mert aki a Szentírás alapján igazán hisz, annak a hite a magatartásán, beszédén, alázatán, de legfőképpen az Isten dicsőségéért való munkálkodásán látszik meg. Mennyire tevékeny és állhatatos a te hited a munkahelyeden, családotban, gyülekezetekben?

A *szeretetük* nem képmutató, nem kényelmes és nem haszonszóló, hanem fáradozó és áldozathozó szeretet. Ebben is Krisztus a példa, aki önmagát nem kímélve mindannyi-

unkért odaáldozta magát. Itt is érvényes az apostol figyelmeztetése, hogy ne szavakkal szeressünk, hanem tettekkel és igazsággal.

„A *reménységünk* sem volt ideiglenes és nem volt hamis, hanem a Jézus Krisztust visszaváró és kitartó” (Kecskeméthy ford.) reménység volt. Az emberek sajnos sokszor valótlan és bibliátlan dolgokban reménykednek. Ha Jézus Krisztust, vagy biblikus események beteljesedését várják, akkor könnyen és hamar elillan belőlük az állhatatosság.

E hármasság (1Kor 13,13) igazi megvalósulása magába foglalja a keresztyén életet, amely tulajdonképpen adventi élet. Azonban csak az tudja így visszavárni az égből a feltámadott Jézust, aki már megtapasztalta az Ő szabadítását (10. vers). Mert aki nem tapasztalta meg Krisztus bűnből, ítéletből és kárhozatból való hatalmát, az nem tud így e hármasságban cselekvően várakozni, hiszen az ítélő és büntető Urat várja. Mi azt a megváltó Urat várjuk, aki rólunk minden ítéletet elvett, és nekünk a szabadságot és az örök mennyei életet hozza.

Végezze el a mi gondviselő Istenünk mindannyiunk életében, hogy imádkozó szívvel, munkálkodó hittel, fáradózó szeretettel és kitartó reménységgel tudjunk teljes adventi életet élni. Ámen.

Gellért Gyula

Bihardiószeg

Míg időnk van, cselekedjünk jót!

Alapige: Galáta 6,10

Bibliolvasás: Kolossé 3,1–17

I.

„Annak okáért.” A Jézus Krisztus haláláért és feltámadásáért, üdvösségünkért, a Szentlélek segítségével által, míg időnk van, cselekedjünk jót. Ez lehetséges, ha él, szól és munkálkodik bennünk a Krisztus újjászülető, újjáteremtő Lelke.

Míg időnk van! E földi élet kegyelmi idő, elmulaszthatatlan alkalom a megtérésre, az üdvösség, örök élet hittel való megragadására és a jó cselekedetek végzésére. Szükséges felismerni e kegyelmi időt, míg tart a ma. Olyan komolyan kell vennünk az időt, alkalmat, mintha minden nap utolsó napunk lenne, és utoljára szolgálnánk.

II.

Cselekedjünk jót! A görög „cselekedni” szó ezt jelenti: munkát végezni, tevékenykedni, dolgozni; alkot, létrehoz; tesz, cselekszik; intéz, készít, megvalósít.

Urunk az utolsó ítéletről szóló beszédében arra figyelmeztet, hogy cselekedeteink szerint fog megítélni. (Mt 25,31–45) Olyan cselekedetről, munkáról van itt szó, amelyről Jézus Krisztus búcsúbeszédében is bizonyosságot tesz: búcsúbeszédében is bizonyosságot tesz: „elvégeztem a munkát, amelyet reám bízta, hogy végezzem azt” (Jn 17,4)

Mi mit végzünk el és milyen eredménnyel? A „cselekedjünk” görög szó gyökerében benne van az is, hogy istentiszteletet végezni. Cselekedjünk jót alázattal és buzgósággal, lélektől lélekig, templomban és templomon kívül, alkalmas és alkalmatlan időben. Meg kell tennünk mindent Istenért, egyházunkért, népünkért.

Megcselekszünk-e mindent: a gyermekmisszióért, a fiatalság megtartásáért, az otthonteremtésért, az ingó és ingatlan javaink visszaszerzéséért, a szórványainkban élők pásztorlásáért, megkeressük-e a századik bárányt, utána megyünk-e Isten juhainak ma-

radékáért, mint Kákicsi Kis Géza és Vetési László?! Megteszünk-e mindent: az igehirdetés tisztaságáért, a lelkipendozásért; ifjúsági, presbiteri, nőszövetségi bibliaórák megtartásáért; imahetekért, népünk ébredéséért, keresztyén öntudatra való nevelésért; iskoláink fenntartásáért, magyarságunk megtartásáért?!

A munka felettébb sok és szerteágazó. Egy megoldás van ezek elvégzésére: a Szentlélek által „megkettőzni” önmagunkat és a szolgálatokat; vagyis kétszer többet cselekedni, mint eddig. Ha eddig naponta egy-egy órát foglalkoztam a Szentírás Igéjével, ifjúsággal, belmisszióval, diakóniával, ezután két-két órát foglalkozzam mindegyikkel. Itt jusson eszünkbe Jézus Krisztus kijelentése a pusztában, amit megkísértetése idején mondott: „Az Urat, a te Istenedet imádd, és *csak néki szolgálj.*” (Mt 4,10) Igen, csak Istennek szolgáljunk, csak Jézus Krisztusnak szolgáljunk. Egyházunkban, népünk körében csak Érte munkálkodjunk.

Minden reggel ez az elhatározás legyen bennünk: e napon mindent megteszünk egyházunk és népünk életéért. Azzal az öntudattal szolgálunk, hogy naponkénti személyes cselekedetünkötől függ egyházunk és drága népünk jövője. Megvan bennünk az a cselekvőkészség, tenniakarás, mint Széchenyiben: „Lenyesik szárnyamat, lábamon járok; levágják lábaimat, kezemen fogok járni; kiszakítják kezeimet, hason fogok mászni. Csak használhassak!” (1832). Úgy munkálkodjunk, mint Fáy András, a reformkor egyik legmunkásabb és legtevékenyebb embere, a haza mindenese. Él-e ösztöneinkben, tudatunkban az a felelősségérzés, hogy: minden partiumi, erdélyi református felelős minden partiumi, erdélyi reformátusért, vagy ahogy Szabó Dezső mondta: minden magyar felelős minden magyarért?!

III.

Cselekedjünk jót *mindenekkel, kiváltképpen pedig a mi hitünk cselédeivel.* Ezt így is fordíthatjuk: mindenkivel, főként pedig akik testvéreink (rokonaink) a hitben. Minden embertársban, hívőben és hitetlenben lássuk meg a felebarátot, s személyválogatás nélkül gyakoroljuk velük szemben az irgalmasságot. De azokkal, akik velünk együtt Isten nagy családjába tartoznak – reformátusok, protestánsok és magyarok – még bensőségebb, szorosabb, bizalmasabb legyen a kapcsolatunk, mert a lelki közösség, szeretetközösség nagyobb áldozatokra készítet.

Mi lelkészek szeretünk „belekaszálni” mások (mérnökök, tanárok) munkamezejébe. Vigyázzunk, maradjunk Istentől rendelt helyeinken. „Ki-ki világítson a maga helyén” (dr. Karácsony Sándor), de úgy, mint a meghajlított és két végén meggyújtott gyertya. Úgy legyen! Ámen.

Imádság

Mennyei édes Atyánk a Jézus Krisztusban!

Alázattal borulunk le előtted és kérünk, áldd meg Közgyűlésünket, az érted fáradozókat, mennyei erővel, majd pedig örök élettel.

Segíts, hogy rendületlenül megálljunk a szolgálatok tüzeiben.

Irgalmas Atyánk, bocsásd meg elmulasztott és el nem végzett dolgainkat a Jézus Krisztusért. Segíts, hogy mindnyájan elvégezzük munkáinkat, amiket reánk bízál.

Áldásod legyen ezután is Teológiánkon, hallgatóinkon és professzorainkon.

Köszönjük a református és magyar öntudatot, a felelősségérzést mindenki iránt. Igyekszünk mindent megtenni protestáns egyházainkért, egyetemes magyar népünkért, amíg tart a ma.

Kérünk, tartsd meg a szórványainkban élő, szenvedő népünket e harmadik évezredben. Köszönjük, hogy nekünk is fáj egyházunk, drága népiünk sebe. Köszönjük, hogy üldöztetünk, de el nem hagytunk; tiportatunk, de el nem veszünk a Jézus Krisztus által.

Áldd meg rokonainkat, az ural-altaji, turáni népeket!

Köszönjük újjáteremtő, szerető Szentlelkedet és Fiadat, a mi Urunkat, Megváltónkat, Jézus Krisztust. Ámen.

(Elhangzott Nagyváradon, 2001. november 16-án az Egyházkerületi Közgyűlésen.)

Székely Károly
ny. lelkipásztor
Kolozsvár

Öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust

Alapige: Róma 13,11–14

Bibliaolvasás: Jelenések 22,16–17.20–21

Advent előző vasárnapjain említettük, hogy az advent a leghosszabb ünnepre való készülődési idő. Azt is tisztáztuk, hogy nemhiába van ez így, mert az adventnek oly sok, oly gazdag a mondanivalója, hogy még a négy hét is kevés rá. Elmondottuk azt, hogy a karácsonyra komolyan készülni kell. Hirdettük, hogy újra és újra megújul az Isten kegyelme. Említettük azt is, hogy nem arról van szó, hogy Jézus Krisztus most fog megszületni, mert az rég megtörtént. Szóltunk arról, hogy Ő velünk van minden napon a világ végezetéig. Amiről az elmúlt hetek adventi vasárnapjain prédikáltunk, egytől egyig adventi meghatározások. Mindegyik adventi felkiáltójelként emelkedik elénk.

Az, akiről a mai felolvasott Ige tesz bizonyosságot az előbbiekhöz kapcsolódik. Nemcsak a múlt, nemcsak a jelen, nemcsak a közeljövő, hanem a sok nap múlva bekövetkezendő is adventünk meghatározója. Az Ige arról tesz bizonyosságot, hogy nem alkonyodik, hanem virrad, nem távolodunk a kegyelem világától, hanem közeledünk hozzá. Még nem valósult meg a teljesség, hanem csak ezután lesz Krisztus minden mindenkiben. Igénk mindezt így foglalja össze: Mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint mikor hívökké lettünk.

Amikor Jézus Krisztus születésének ünnepére készülünk tudnunk kell, hogy minden egyes nappal közeledünk a Jézus szemtől szembe való látásához. Az ünnepen csak lélekben találkozunk a mi Urunkkal, de ezt a találkozást be kell hogy töltsse az a hit, hogy lélekben ugyan, de egy oly Úrral találkozunk, aki nemcsak lélek, hanem test is, azaz valóságos élő személy is, akit szemmel is meglátunk. A lelki találkozást a majd egykoron bekövetkező testi találkozás kell meghatározza. A karácsony tehát nem elvont fogalmi ünnep, hanem egy tagadhatatlan, valóságosan bekövetkező találkozásnak pecsétje és záloga. Igénknek az a mondata: „Ideje már, hogy az álomból felszerkenjünk” adventkor azt jelenti, ideje már, hogy az elidealizált ünnepet reális valóság beteljesedése előjelének tartsuk. A karácsony, melynek ünnepére készít az advent, arra akar megtanítani, hogy amint valósággal földre szállt Krisztus, úgy fog valósággal újra eljönni, egy; az Atya által meghatározott napon. Ideje már, hogy ezt valóságosan tudomásul vegyük.

Tudnunk kell, hogy merre tart a mi életünk. Nem ilyen, vagy olyan hamis és ismeretlen holnap felé. Az élet nem körforgás, amint az örök ismétlődést valló ókori görög filozófiára támaszkodva sokan gondolják. Ugyanakkor nem egy egynemű és végtelen folyamatosság, mint a felvilágosodás bölcselete hirdeti. Nem ilyen utakon halad a mi életünk. Nem önmagához kanyarodik vissza, sem el nem vész a végtelen nihilben. A mi

életünk a Krisztussal való találkozás felé tart. Életünk ismert hely felé halad, jól tudott helyre érkezik meg. Igénk szerint ez a haladás az Isten által kijelölt úton és az Isten által meghatározott cél felé vezet. A cél ez a végső pont.

Adventkor tudomásul kell ezt vennünk. Tudnunk kell, mert az Ige tanít rá, az Ige hirdeti nekünk ezt az igazságot, mégpedig éppen azért, hogy az ünnepre az eljövendő idő ismeretében készüljünk. Úgy készüljünk, mint akik tudjuk, hogy az időt és a célt Isten az Ő örök és meghirdetett terve szerint rendezi. Az általa eltervezett dolgokban pedig nincsenek véletlenek. Az Isten órája pontosan jár és a megígért szent találkozás késedelem nélkül és valóságosan bekövetkezik.

Ezt tudva Igénk következő verse valóság. Valóság, hogy az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett és közeleg. Valóság, hogy Krisztus megszületett, a földre szállt. Valóság, hogy újra eljön. De kötelességet is jelent, ami arra ösztönöz, hogy olyan életet éljünk, amely kiállja a napfény próbáját. Csak a világosság fegyverei ragyognak a napfényben, a sötétség fegyvereinek színe olyan, mint a halott ember arca – halál és nem élet rejlik benne. Csak a világosság fegyvereivel járhatunk ékesen. Reánk nézve ez azt jelenti, hogy hűségesek kell hogy maradjunk a világossághoz. De egyben azt is, hogy keresnünk kell a testvéri szeretet önfeláldozásával, hogy a segítségre szorulókon segíteni tudjunk.

Hűségesnek maradni ahhoz a világossághoz, ami bennünk van nemcsak azt jelenti, hogy a bennünk lévő világossággal boldogok, megvigasztaltak vagyunk és maradunk, hanem az abból származó erőt fel is kell használnunk. Igaz, hogy a belső harmóniának, a megvigasztalt állapotnak a megtartása is nagy eredmény, de ennél tovább kell mennünk. A bennünk levő világosságnak mozgósítania, ösztönöznie kell bennünket a megtisztulásra, mert akiben megvan ez a reménység iránta, az mind megtisztítja magát, amiképpen Ő is tiszta, amint a János apostol levelében olvassuk (1Jn 3,3). A bennünk levő világosság elégedetlenné kell tegyenek minket önmagunkkal szemben. Ez az elégedetlenség el kell juttasson arra a felismerésre, hogy mi többre vagyunk képesek. Nemcsak az a magatartás telik ki belőlünk, amit tanúsítunk, hanem sokkal több. Szívünkben több a szeretet, mint amennyit eddig látszani engedtünk. Lelkünkben nagyobb hajlandóság van a tiszta beszédre, mint amennyit eddig gyakoroltunk. Gondolataink és terveink nemesebbek az eddig kifejezésre juttatott és megvalósított gondolatoknál. Kezünkben több az erő a jótéteményre, mint amennyit eddig vállaltunk. De ne folytassuk tovább, hiszen nem a megtett útra kell bizonyos mértékben önelégülten visszanezünk, hanem az előttünk levő nagy útszakasz feladatainak kell nekidölnünk. Nemcsak azt kell hallanunk: jól vagyok jó és hű szolgám, a kevesen hű voltál, hanem azt is, hogy éppen azért, mert hű voltál, többre bízlak ezután. A nagy feladatnak való nekidőlés, a többel való megbízás olyan életet jelent, amelyre rosszat mondani nem lehet. Olyan életet élni, hogy mások rosszat ne mondjanak róla, nem lehet, mert az emberek a kákán is csomót keresnek és általában meg is találják. Olyan életet kell tehát élnünk, hogy arra jogosan rosszat mondani ne lehessen. Ez a tiszta lelkiismeret szerinti élet. Az az élet, amely mindenben engedelmeskedik az Úrnak.

Az az élet, amely Igénk harmadik versének tesz eleget: Nem tobzódik, nem részeges, nem irigykedő, nem bujálkodó, nem feslett és nem versengő. Magyarázhatnánk ennek a versnek minden szavát külön, de egy ilyen magyarázatot talán nehezebben jegyeznénk meg. Mondjunk inkább egy szót, értelmeset, amiből mindannyian egyből és könnyen megértjük, hogy ki az, aki tobzódó, részeges, bujálkodó, feslett, versengő és irigykedő életet folytat. Ez a mindnyájunk által jól ismert tékozló fiú disznók vályújához jutott története. A világosságban járó ember őrizkedik a sötétségnek ettől az embe-
rétől. Őrizkedik, mert aki sötétségben jár, az nem a világosság embere. Remélem mind-

nyájan könnyen értjük ezt, hiszen ezt a lelki világosságot és sötétséget a nappal és az éjszaka embere szemlélteti. Nappal nem lehet azokat a bűnöket elkövetni, melyeket éjjel követnek el. Éjjel nyitottak a lumpoló házak. A sötétben indulnak el a rosszfélék. A bűn, a Sátán éjjel éli a maga világát. Éjjel, a sötétség leple alatt jár a sötétség embere. A sötétben halmozódik a bűn bűnre, melyből aztán nincsen menekvés. Ha mégis, nappal is elindul, akkor is a nappalban levő sötétséget keresi fel, vagy ha nem talál ilyen helyet, akkor maga sötétít magának egy helyiséget. Igen, mert a sötétség embere nem bírja a világosságot! Nekünk, a világosság embereinek az éjszakai embert magunkban is, másokban is kerülnünk kell. Igen, mert mi éjjel is világosságban kell hogy járjunk, a Jézus Krisztus világosságában, ahol nincsen sötétség.

Méltán ér véget Igénk ezzel a mondattal: Hanem öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust. Felöltetni csak azt lehet, ami van. Azt, ami nincs nem vehetjük magunkra. Jézus Krisztus van! A Krisztus szerinti élet lehetséges. Lehetséges, mert Ő, a Bárány meg is tisztít minket. A Krisztus felöltözése nem úgy történik, mint más valaminek a felöltése, hogy fogjuk és magunkra vesszük. Jézus Krisztus felöltözése az, hogy Ő lakozást vesz a mi életünkben. Mi csak engedjük, hogy bennünk legyen. Jézus Krisztus felöltözése nem több, de nem is kevesebb, mint engedelmesség az Ő akarata iránt. Karácsony történetét ismerjük. Jézus Krisztus jött és lakozást keresett mibennünk. Keresett olyanokat, akik fel akarják öltözni Őt. Megszületése estéjén sehol sem talált helyet. Akkor még senki sem akarta felöltözni Őt, de azután sokan. Pásztorok, bölcsek, földművesek, halászok, vámszedők, farizeusok és írástudók, az emberiség minden rétege. Százak, ezrek, milliók és milliók öltözték fel Őt.

A mi adventünk előre hirdeti számunkra ezt a lehetőséget és készíti, hogy felöltözzük Őt, aki éppen ezért, jött, jön és fog jönni! Akkor éljük jól az adventet, ha minden nap arra gondolunk, hogy Jézus Krisztus közeledik hozzánk, és ezért mi is közeledünk feléje.

A nagy kérdés csak egy: Készen vagyunk-e arra, hogy bármely pillanatban odaálljunk az érkező Úr elé, az elé az Úr elé, aki eljött s aki egykoron újra visszajön. Akik készen vagyunk, azok boldogan várjuk és hívjuk Őt: Maran atha! Jöjj, Urunk! Bizony jövel Urunk Jézus!

Ő bizonyjal eljön!!! Ámen.

id. Tatár Tibor
ny. lelkipásztor
Székelyudvarhely

Készítsétek az Úrnak útját

Alapige: Ézsaiás 40,3–5
Bibliaviasás: Lukács 3,2–11

Igehirdetésemet a felolvasott alapigének utolsó mondatával szeretném kezdeni: az Úr szája szolt! Minden igehirdetésünknek, így a mainak is ez az egyetlen lehetősége, alapja és tartalma. Ez a szó igaz és örökkévaló. Mert Ő szolt, van karácsonyunk s lesz dicsőséges visszajövetel. Bár egész életünkben várnunk kell Őt, mint dicsőséges Királyt, mégis, míg e földön élünk, valahogy összekapcsoljuk a karácsonyvárásunkkal. Talán azért van így, mert közvetlenül karácsony előtt van a megjelölt adventi időszak. Tisztán kell lássuk: mert az Úr szája szolt, a karácsony drága ténye megtörtént; mert Ő szolt, Krisztus Urunk dicsőséges visszajövele is meg fog történni. „Mind igazak és ámenek, amik szádból kijötenek...” Most ez alkalommal ne foglalkozunk a hogyan és

mikor kérdésével, de emlékeztetni kívánom az én testvéreimet a Krisztus Urunk visszajövele körül kialakult sok tévedésre, hiábavaló számítgatásokra, melyek napjainkban is sokakat megtévesztenek. Figyeljünk a Szentírás tanítására: az Úr Isten azt a napot a maga hatalma alá rejtette, még az angyalok sem tudják, hogy mikor jön el. Végtelen bölcsessége cselekszi ezt. Tulajdonképpen ezt is a mi javunkra! De hogy bekövetkezik, ez biztos: mert Ő szólt!

Ez évben advent utolsó vasárnapját egyetlen nap választja el karácsonytól. A következő este már Szent Este. Jöjjetek, figyeljünk a tanításra, hogy várakozásunk közbe miként kell készülnünk az Ő visszajövetelére. 1762-ben írt gyönyörű énekünk nagyon szépen tanít: „Nem szükség hát veszteg ülnöm, Kell készülnöm: Égjen jól a szövétnek: mert majd amaz öt szüzekkel, Mint ezekkel, Vélem is számot vetnek” (Magyarországi Énekeskönyv 366. 2. ének). Nem ülhetek tétlenül, mert „egy szó kiált”. Kiáltás! Van, hogy örömben felkiált az ember, de leggyakrabban figyelmeztető szó a kiáltás. Figyelmeztető, megmentő szó Isten kiáltása. Ez bizonyosság nekünk, hogy Ő nem akarja, hogy elveszünk! Kiáltott a próféták, az apostolok által, de kiált ma is, s figyelmeztet, hogy válaszd azért az életet. Isten nélkül csak kietlenség van és a kietlenségben elpusztul az élet. Nagy a kietlenség, mert nagy az istentelenség.

Egy ország civilizációs fokát elsősorban az utak állapota mutatja. Kétségtelenül, épít az ember utakat. A cél az lenne, hogy hamarabb elérjük egymást. Figyeljünk csak egy kicsit arra, hogy mi is történik az általunk épített utakon, utakkal. Úgy tűnik, hogy ma, amikor az ember látványosan győzi le a távolságokat, egymástól mérhetetlen távolságra kerülünk. Az utak hovatovább öncélúakká lesznek. Száguldunk a száguldás kedvéért, s közben nem látjuk a körülöttünk lévő dolgokat, a sok szépséget sem, amit Isten adott. Száguldunk, hogy önös érdekeinket mentől sikeresebben véghezvigyük. Lehetőleg mindig, mindenben másokat megelőzzünk. Te légy a legelső, hogy nagyobbat markolhass. Az már egyáltalán nem szempont, hogy másnak jut-e bár egy kevés. Gázold el a másikat, mert ha nem, téged gázolnak el. Aztán még meg is próbáljuk szép szavakba burkolni: ez az élet rendje, ez a fejlődés, ez a szükséges ritmus. Valahol, ha kimondatlanul is csak az önmagunk haszna, önmagunk dicsőségének a keresése, kergetése érdekel. Pedig a 7. versben szól a figyelmeztetés: megszárad a fű, elhull a virág...

Más utakért, új utakért kiált az Úr. A Hozzá vezető és az egyházhoz elvezető út készítésére tanít a szent Ige. Tulajdonképpen nekünk nem is utat kell készítenünk, hanem követnünk azt, Aki egyedül szólhatott így: Én vagyok az út... Valahol a lelkünk mélyén érezzük, hogy tényleg csak Ő az út, a lehetőség, a megmaradás az Ő dicsőséges visszajövetelének napjára is. Csak hát mi az Ő dicsősége helyett a magunk dicsőségét hajszoljuk. Hol vagyunk attól, hogy igaz lélekkel mondjuk: „nem nekünk, Uram, nem nekünk, hanem a Te szent nevednek legyen örök dicsőség” Érezzük, hogy ezen az Úton le kell mondjunk önös érdekeinkről (dicsőség, haszon, kapzsiság, könyörtelenség), s ezt nem akarjuk, hisz minden a környezetünkben ezt a divatos életformát sugallja: valósírd meg önmagad! Azt már nem teszi hozzá, hogy bármi áron, de benne van. Tulajdonképpen itt a baj! Hogy kövessek én egy utat, amikor én csak a magam útját akarom járni? Ami szerintem jó, az a helyes. Engem ne tanítson senki. Én tudom, mi nekem a jó. Aztán elég okos, művelt a ma embere, hogy eligazodjon. Ha zsákutcába jut, ott vannak a pszichológusok, majd megoldódnak a dolgok, de erre nem is gondolok, mert az én utam tökéletes. Ezzel az úttal kapcsolatban engedjétek meg, hogy feltegyek egy kérdést: hová vezet ez az út? Mert ez az Úr Jézus útja az Atyához. Nekünk ezt az utat kell készíteni, mert mi rontottuk el, mi raktuk tele akadályokkal. Árkokat ástunk, hegyeket raktunk engedtlenségünkkel, mert nem akarjuk feladni önző céljainkat, és nem akarjuk átadni magunkat Neki. Gondoljunk csak arra, hogy építjük a kisebb-nagyobb akadályokat már

csak az elé is, hogy meghalljuk a kiáltást. Hányszor tömhetnök be az „akadály-árkot”, amely visszatart a templomba való megjelenéstől. S hányszor rakunk halmokat, vagy éppen hegyeket, hogy Isten ne lássa cselekedeteinket. Csalóka dolog ez, mert csak mi nem látjuk meg Őt, de Ő lát minket ott, ahol s amint vagyunk. Ne építsünk akadályokat, sőt, bontsuk azokat, hogy az Úton, az egy Úton járassunk. Ezen az úton megjelenik Isten dicsősége, mely kegyelmet hoz nekünk. De látnunk kell az Úr dicsőségét már e mostani életünkben, hogy az Ő dicsőségének fénye világosítsa az utat az ember felé is. E fénynél látom meg azt a sok akadályt, amely bűnöm, önzésem miatt épült még a szereteteim felé vezető úton is. Gondoljunk csak arra, hogy a szeretetlenség, a harag, a megbocsátani nem tudás, az önzés miatt mily mély árkok vannak a felebarát felé vezető úton. Nem jó ez így. Higgyétek el, hogy a jó Isten, ha éltet, s megérjük karácsony szent ünnepét, az igazi örömünk nem a karácsonyfa alá helyezett ajándékok mértékétől függ, hanem attól, hogy tudunk-e közelebb kerülni Istenhez. Az Úr szent asztalához készülünk. Őszinte szívvel bánjuk meg minden akadály építését és kérjük Istent, hogy adjon erőt annak lebontásához. Még a karácsonyfánk alatt is áldottabb lesz az est, ha az elválasztó szakadékokat áthidaljuk a szeretet által.

A szó hallatszik, csak halljuk meg ezt a szót: „Bizony hamar eljövök. Ámen.” Mi pedig tudjunk boldog örömmel felelni erre a szóra: „Bizony jövel Uram Jézus!” Ámen.

Ch. H. Spurgeon gondolata arról, hogy

Isten szeretet

A félelemre nincs hathatósabb gyógyír az istenfélelemnél.

Nem a bűnös jön Istenhez, hanem Isten jön őhozzá.

A Gondviselés ha az egyik ajtót bezárja, megnyit egy másikat.

Karácsonyi prédikációk

Adorjáni Zoltán

Kolozsvár

Nyitány

Alapige: Máté 2,1–12

Bibliaalvasás: Ézsaiás 60

I.

Karácsony szinte szükségszerűen lett a család ünnepévé. Akár Máté evangéliumát olvassuk, akár pedig Lukácsét, az első karácsony eseményeinek előterében Mária, József és a megszületett kisgyermek, *a szent család* áll. Noha szegények, és így csak szegényes körülmények között találhatnak szállást Betlehemben, de egyszerre ismertekké és ünnepelekké lesznek.

Nem emberek emelik ki őket a názáreti szürkeségből és ismeretlenségből. Mária és József jegyessége Isten – számunkra különös – vezetése folytán marad fenn. Végül is Isten vezetése és az a különös Gyermek kapcsolja össze őket örökre.

Az életet adó Isten legnagyobb ajándékáért, azért a *Gyermekért* kell együtt maradniuk. E Gyermek által lesznek családdá, hogy már *földre jötte* is Isten mindenre kiható megváltásának legyen a jele. Annak is, hogy amit Isten egyszer egybeszerkesztett, azt ember, félelem vagy aggodalom, vélt félrelépés vagy bűn el ne választhassa. Mert Isten a házasságokat és a családokat *e jelként kapott Gyermek* – és *gyermekaink* – által is megtartani akarja. Így annak a hajdani, különös Gyermeknek megszületése, s karácsony annak is ünnepe, hogy Isten házastársi szövetségünket is megújítja és megtartja.

Ezen a karácsonyon, míg mindenekelőtt a betlehemi Gyermekért mondunk köszönetet, gyermekeinkért is hálát kell adnunk, akik által Isten még inkább összekapcsolt bennünket, szülőket. Általuk értelmet és célt adott életünknek. Egymás iránt érzett vonzalumnak, szeretetünknek tágabb, egyben gyötrelmesebb, de annál gyümölcsözőbb teret nyitott.

Hűségünknek és lemondást gyakorló áldozatainknak újabb távlatokat nyitott az időben is, hogy hűségünk, áldozatunk gyermekeinkben, unokáinkban, az új generációkban találjanak termőtalajra, s teremjenek majd harminc, hatvan vagy száz annyit.

A pásztorok Isten – számunkra szintén különös – híradása által, angyalok megjelenésével szereztek tudomást a Gyermek megszületése felől, és így indultak el felkeresni a Gyermeket és szüleit. A bölcsek szintén a különös isteni vezetésnek engedelmeskedve keltek útra, hogy hódolhassanak a Gyermek-Messiás-Király előtt.

Az első karácsony történetének mintájára útra kelő kántálók, betlehemes pásztorok és királyok *minket* is megtisztelnek; *minket, a Krisztus által sérthetetlené és szentté tett családokat is ünnepelek*. Ilyenkor *minden felkeresett hajlék szentté lesz*. Minden felkeresett család *szent családdá lesz*, hogy az óesztendő utolsó napjait és az új év minden napját, de egész életünket is a családi közösséget megváltó és megtartó Messiással tölthesük.

Az első karácsonyi történet viszont nem csak a szent családról beszél. Az Isten különös vezetését gyötrelmek és félelmek között elfogadó szent család mellett *Heródes udvaráról és főpapjairól* is tudomást szerzünk. Heródes királyi udvara és főpapjai pedig ellentéte a szent családnak.

Az evangélium szó szerint nem beszél Heródes családjáról. De a történelem tanúságai alapján tudjuk, hogy itt többnyire mégis Heródes családjáról és rokonságáról van szó. De vajon nevezhető-e egy ilyen társaság Isten által megváltott és megtartott családnak?

Heródes, a mindenki által jól ismert és féltékeny zsarnok, a maga családjából és rokonságából nevezte ki a főpapokat. Őket hívatta össze és rendelte magához a keleti bölcsek megjelenésekor.

Heródes és az általa önkényesen kinevezett főpapok. Egy zsarnok szolgálékú rokonsága, vagy éppen olyan alkalmatlan és jelentéktelen emberek társasága, akik az önző és véres kezű zsarnok elkötelezettjei. Akik maguk is csak addig valakik, amíg tevékenységük a zsarnoknak tetszik. Milyen hatalmas a különbség Isten szolgálata és egy önző kényúr előtt való meghunyászkodás között!

Lehet-e egyáltalán jót várni egy ilyen heródesi érdekszövetségtől? Érvényesülhet-e Isten, sokszor különös eszközök által közvetített vezetése ott, ahol a minden áron uralkodni akaró emberi hatalom mozgat mindent? S tud-e majd Isten vezetésére figyelni az, aki feladta szabad döntése lehetőségét földi javakért és előnyökkel járó tisztségekért?

Ebben a most felolvasott karácsonyi történetben, de az előző fejezetben is különös hangsúllyal bír a *család és Isten vezetése*. Már a Jézus Krisztus nemzetségtáblája is azt hirdeti az evangélium elején, hogy Isten titokzatos módon irányítja választottjai életét.

A hívő, igaz és engedelmes Ábrahám és Sára, valamint gyermekük, Izsák előtt nagy távlatokat nyit meg, hogy aztán majd Dávid király családján, s végül József és Máriaán keresztül minden beteljesedjék. Mert Isten családokat választ ki magának. Szentté tett családoknak adja tudtul vezetését, és szent engedelmességből élő családokon keresztül valósítja meg terveit.

II.

De ebben a karácsonyi történetben egy másik ellentétpárt is felfedezhetünk. Heródes *nemcsak a főpapokat* rendeli magához akkor, amikor napkeleti bölcsek jelennek meg udvarában, hanem az *írástudókat* is. Amikor pedig afelől érdeklődik, hogy hol kell megszületnie annak a királynak, aki felől a bölcsek tudakozódnak, az írástudók szinte *gondolkodás nélkül* tudják a választ: *a júdeai Betlehemben, hiszen így írta meg a próféta*.

A különös azonban az, hogy ismeretük nem mozdítja ki őket, s bár jól tudhatták, mit jelent, hogy Isten egy próféták által megígért királyt küld népe legeltetésére, *útitervet nem szőnek, ajándékokat nem készítenek elő, és hódolattal nem járulnak elébe*. Csupán a féltékeny király szövi álnokul a maga gyilkos tervét!

Furcsa az írástudók hideg higgadsága. Bosszantó ez a várakozó álláspont. Ők az óvatosak? Azok, akik talán nem akarnak megszegyenülni? Akik inkább kívárlják a további jeleket? Vagy ha ezután is bizonytalanok, újabb jeleket kérnek? Mint ahogy ez be is következett később, amikor a sok csodát tevő Jézustól még erősebb bizonyítékokat, jeleket kértek arra nézve, hogy tényleg ő-e a Messiás.

Ők az előkelő írásismerők, akik nem vallhatnak szégyent az Írásokat nem ismerő, inkább csak hiedelmeket dédelgető, szemükben szentségtelen és átkozott tömegek előtt. Ugye megrökönyödünk az írástudók magatartásán. Szinte hihetetlen, elképzelhetetlen részükről ez a magatartás. Az evangélium pedig éppen ezzel a furcsa és dermesztő magatartással akar figyelmeztetni. Már itt, Jézus Krisztus földre jöttének leírásával *óvni akar* az írástudók magatartásától. Ez a hívős és óvatos viszonyulás arra vezethet, amit

az evangéliumok végén olvashatunk: az írástudók eljutnak oda, hogy majd Heródes egyik leszármazottjával együtt mondanak ítéletet Krisztus felett.

Az írástudókkal kapcsolatban ma azt is mondhatjuk: *Az információ, a tudás akkor is hatalom volt. De aki az információt a maga hatalmának vagy vélt hatalmának védelmére sajátítja ki, az ellenségévé lehet saját népének, és Krisztus uralma ellen tör.*

Pál apostol, a hajdani írástudó is tudta, hogy a tudás hatalom. De miután megjelent számára Krisztus, és engedett Isten vezetésének, így fogalmazott a Rómabeliekhez írt levele elején: „Nem szégyellem a Krisztus evangéliumát, mert Istennek hatalma az minden hívőnek üdvösségére...” És elindult oda, ahova Isten küldte. Lemondott írástudói tisztéről és mindenki számára mindenné lett, csakhogy mindenkit megnyerhessen Krisztusnak.

Az írástudók magatartásának ellentétét a pogány bölcsekben szemlélhetjük. Őket mágusoknak nevezi az evangélista. Korábban úgy gondolták, hogy Arábiából érkeztek. De inkább arra kell gondolnunk, hogy Babilónia vagy Perzsia volt lakhelyük, ugyanis itt nevezték a csillagjósokat mágusoknak.

Nehéz pontos választ adnunk arra a kérdésre, hogy vajon miként következethettek a csillagok állásából a zsidók királyának megszületésére. Vajon ismerték az ószövetségi jövendöléseket is? Mérvadó volt-e számukra a mai tudomány által is bizonyított Jupiter–Saturnus együttállás, amely Krisztus születése előtt háromszor is láthatóvá vált? Talán úgy jutottak el következtetésükre, hogy a Jupitert akkor királycsillagnak tekintették, a Saturnust pedig a nyugalomnap, a szombat, illetve a zsidók csillagának?

Az evangélium nem enged betekintést tudományukba, és nem is tartja fontosnak annak tisztázását, hogy miként jutottak el felismerésükre. Viszont egy dolgot mindenféleképpen ki akar emelni. Azt, amit előbb is hangsúlyoztunk: Isten különös vezetését, és az engedelmisséget.

Számunkra különös és egyben sok izgalmas gondolatot ébresztő a mágusok útra kelése. De nekünk már nem is az a fontos, hogy Isten miként használta fel pogány, hívők számára egyenesen tiltott tudományukat arra, hogy megtalálják a zsidók királyát. *De annál fontosabb a gyermekkirály előtti hódolatuk és az, hogy más úton tértek vissza hazájukba. A Gyermek-messiás előtti tiszteletük és Isten vezetésének való engedelmisségük példaadó. A Messiás-király előtti hódolatuk pedig mindennél többet mond.*

Amikor Máté evangéliuma először csendült fel igehirdetésként, minden ember tisztán és világosan értette a mágusok hódolatának üzenetét: *Vége a mágiának, a tévelyegve tapogatózó tudománynak, mert a testté lett és testközélbe jött Isten Immanuel lett Krisztusban. Rajta megnyugszik az Úr Lelke, az igazi bölcsességnek és értelemnek Lelke, a tanács és hatalom Lelke, az Úr ismeretének és félelmének Lelke.*

A Messiás földre jöttével minden egyéb boldogságot és végső üdvösséget célzó emberi, homályos vagy pogányos ismeret érvényét veszítette. Nincs számunkra más bölcsesség, nincs más tanács, vezetés és hatalom csak a Krisztusé. Vele ismerjük meg igazán Istent, és mellette tanuljuk meg az igazi istentiszteletet. Egyetlen ismeret vezet boldogságra és üdvösségre: az, ami Jézus Krisztusban földre jött; a Jézus Krisztussal való közösség. Ezt fogalmazta meg később maga Jézus Krisztus is, amikor így szólt: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Az ismerettel rendelkező írástudókat pedig így figyelmeztette: „Tudakozzátok az Írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, amelyek bizonyosságot tesznek rólam; és nem akartok hozzám jöni, hogy életetek legyen.”

Amióta az Ige testté lett, az Ige vezetésének kell mindenben érvényesülnie. És mindenkinek, aki eljut Isten Igéjéhez – függetlenül attól, hogy mi módon jut el oda –, Krisztus szolgálatába kell állnia, egyedül az Ő hatalmának kell engedelmeskednie: más

emberré kell lennie; és más, Isten által kijelölt utakon kell járnia – amint ezt a Heródes parancsának már nem engedelmeskedő bölcsek példázzák.

III.

Karácsony a családok, a megtisztelt és megszentelt családok ünnepe. Isten tervei azonban sokkal nagyobb léptékűek, minthogy csak egy-egy emberre, s szűkebb családi körökre terjedjenek ki.

A Jézus Krisztus nemzetségtáblázata itt, Máté evangéliumában, József és Mária fiával, Jézus Krisztussal záródik úgy, hogy a Józsefnek adott ígéret szerint a megszületett gyermek egész Izráel népének lesz szabadítója. Ez a nemzetségtáblázat pedig azzal az Ábrahámmal indul, akit Isten kiválasztott, és azt ígérte neki, hogy nagy néppé lesz; sőt azt is, hogy általa, azaz utódai által áldássá lesznek minden nép számára. És ebben a nemzetségtáblában pogányok is vannak Lukács evangéliumában az angyali üzenet azt éneklő, hogy az öröm az egész világra lesz.

Azt is jól tudjuk, hogy Máté már itt, evangéliuma elején is mindegyre ószövetségi ígék beteljesedésére hivatkozik. Így, amikor a napkeleti bölcsek Betlehembe való utazásáról és ajándékaikról beszél, az istentiszteletünk elején felolvasott ézsaiási jövendölések beteljesedését látja.

Ézsaiás a babiloni száműzetés utáni időkre nézve prófétált. A szavaiban megrajzolt képek bármily elevenek és kecsegtetőek, akkor mégsem valósultak meg teljes egészükben. Tudjuk, hogy Izráel népének babiloni száműzetésből való visszatérése, a templom és az ország újjáépítése, az istentisztelet megújítása, a népek Jeruzsálembé való özönlése nem éppen úgy következett be, amint azt Ézsaiás meghirdette.

Sok mindent lehetne e próféciairól és a száműzetés utáni valóságról beszélni. De most csak egy vonatkozásra tekintünk: Izráel szűkkeblűségére, s ennek egyik következményére: nem engedték azt, hogy a templom felépítéséhez a pogányok, a samáriaiak is hozzájáruljanak. Holott Isten *világosan* szólt a próféta által. Ha *Isten fényessége és dicsősége megnyugszik Izráelen*, és ez a dicsőség úgy fogja vonzani a pogányokat, mint az éjjeli bogarakat a fény, akkor a *pogányok építik* fel Jeruzsálem kőfalait. Azaz a pogányok *Izráel erősségévé* lesznek. Ha pedig kincseket hoznak, aranyat, ezüstöt, tömjént, akkor velük gazdagabbá lesz Izráel. Ha kosaikat Isten oltárára hozzák, áldozataikkal teljesebb lesz az istentisztelet.

Akkor Izráel szűkkeblűnek bizonyult Isten ilyen ajándékainak, nagyobb tervének elfogadására. Isten azonban nem hagyja veszni a próféták által adott ígéreteket, hanem előbb-utóbb beteljesíti azokat.

Miközben az ézsaiási próféciaát hallottátok, bizonyára eszetekbe jutottak a Jelenések könyvének sorai: Az új, mennyei Jeruzsálem kapui majd nyitva lesznek, felette Isten dicsősége és a Bárány-Krisztus lesz a világosság, a pogány királyok és népeik pedig ide viszik dicsőségüket, tiszteletüket és hódolatukat.

Az ilyen prófeciákról azt szoktuk mondani, hogy nemcsak egy adott időre vonatkoznak, hanem eszkatologikusak, azaz a végső beteljesedésekre is néznek. Máté evangélista pedig azt hirdeti, hogy a Jeruzsálembé és Betlehembe zárandokló pogány mágusok *előfutárok*. Annak a végső időkből teljességre jutó nagy pogány zárandoklásnak hírnökei, amelyet Isten meg fog valósítani.

Az első karácsony tehát nyitány. Karácsony tehát nemcsak a család ünnepe, hanem a végső üdvösségnek nyitánya. Ma ezt is ünnepeljük.

Isten karácsonykor megnyitotta az egeket. Kapuit nyitva hagyta, hogy alászállhasson a betlehemi Gyermekek és beteljesedjék az ígéret: Immánuel! Velünk az Isten.

Manapság talán túl sokat beszélünk arról, hogy nekünk kell személyesen ajtót, szívet nyitnunk Krisztus előtt. Eközben homályba merül Isten nagy kapunyitása. Nekünk ma így kellene beszélnünk: ha Isten ezer esztendővel ezelőtt kaput s szívet nyitott előttünk, hajdani pogányok előtt, akkor most nekünk kell kaput s szívet nyitnunk mindenki előtt, akit Isten így vagy úgy, de mindenféleképpen vezetése alá von.

A legsürgősebb feladatunk viszont ennél is kevesebb. Most azt a sokféle szűkkeblőségünket kell elvetnünk, amellyel egymást zárjuk el Isten áldásaitól és akarata beteljesedésétől. El kell vetnünk a magunk dicsőségét kereső, a „*vagy én, vagy senki*” jelszavú hatalomhajhászást.

Nyissunk hát ajtót nemcsak szűk családjaink tagjai előtt, hanem minden vértestvérünk előtt, aki Istent keresi. *Isten vezetése és a bethlehemi Gyermek* kapcsoljon össze bennünket egy nagy keresztyén családdá, egyházzá. Ámen.

Berde László

Székeljudvarhely III.

„A szegeletkő maga Jézus Krisztus”

Alapige: Efézus 2,20b

Bibliaolvasás: Efézus 2,8–22

Nem csak a megszokott karácsonyi igéken – történeteken – keresztül szól hozzánk Isten karácsonykor. Újra és újra felmerül az a kérdés: Krisztussal vagy Krisztus nélkül, Krisztus egyházában vagy azon kívül?! Keressük most együtt a választ! Az Ige ma is eligazít: „a szegeletkő maga Jézus Krisztus” Létezik-e ez az erős fundamentum a Te és az Én számomra? Ha igen, akkor ma is van szép karácsonyunk, mert az élő és erős Krisztus Anyaszentegyházában a benne és általa megszerzett fundamentumon állunk és építkezünk. Amint az élet szakadatlan utazás, úgy egy szakadatlan építkezés is. Az építkezés kétirányú. Külső és belső. A külsőre éppen úgy szükség van, mint a belsőre. Egyik sincs a másik nélkül. Ezért használja az Írás ezt a hasonlatot, hogy „a szegeletkő maga Jézus Krisztus”. Már Ézsaiás 28,16-ban megjelenik az előrejelzés – a sarokkő –, amelytől függ az épület szilárdsága, és amely a sokféle kő, anyag összetartozását és egységét biztosítja. Újabb magyarázók szerint – a főség gondolatával összhangban – Jézus a „bekoronázó kő” szerepét is betölti, amit utoljára helyeztek a kész épületre, mint a boltozat befejező kövét. Jézus a fundamentuma keresztyén életünknek és a bekoronázója, mert Ő tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Megnyugtató a hívő keresztyén ember számára, hogy egyháza, amelyben él és amelyhez tartozik, ilyen erőt képvisel, hordoz.

A 21. század embere is csak *Benne* és *Általa* építkezhet eredményesen. Ma sem mindegy, hogyan érezzük magunkat épületeinkben. Az otthonokat nemcsak a szükséges használati eszközök kell hogy betöltsék, hanem a szeretetnek, megértésnek, megbocsátásnak Lelke. Ez a Lélek csak az élő Krisztus által lehet jelen otthonunkban. Van és lehet, hogy valakinek épp ma, épp most, épp itt született meg a Megváltó, aki kivette a mélységből, a tudatlanságból, a nélkülözésből. Az épületek is tönkremennek, az idő őket is kikezdi, bontja, rontja. A karbantartásra vagy az újjáépítésre gondolni kell, időt s anyagot kell szentelni rá. Ugyanígy bennünk is megromolhat a hit, a ragaszkodás Istenhez, egyházhoz, felebaráthoz. Újra kell építenünk, fel kell újítanunk lelki házunkat. Minden vasárnap az Ő igéje, minden ünnep ezt a célt szolgálja. Istenünk megkeres, megszólít, hív. Ha nemcsak test szerint vagyunk itt, akkor karbantartja, építi, felújítja a mi lelki házunkat az újra és újra nekünk adott Krisztusban, aki nem ma született, hanem

2000 évvel ezelőtt és megváltotta a világot a bűntől és a haláltól és megszerezte az örök életet azoknak, akik hisznek Benne. De Ő ma is megszülethet a szívemben. Benne ma is békességünk, biztonságunk van és igazi otthonunk, aminek Ő a fundamentuma. Nem érezzük magunkat jövevényeknek és zselléreknek, hanem polgártársai vagyunk a szenteknek és cselédei az Istennek – ahogy az Ige mondja.

Ha Krisztus a fundamentumunk e mai ünnepen is, akkor együtt építettünk Isten hajlékává a Szentlélek által, aki ugyancsak a megszületett Jézus Krisztus által a miénk. Ámen.

Joó Sándor

Isteni látogatás

Alapige: Lukács 1,78–79

Bibliavetítés: Lukács 2,1–14

Ez az Ige egy boldog édesapa Istent dicsérő hálaadásából való; azt köszöni meg, hogy késő vénségére megáldotta Isten a házasságát egy fiúgyermekkel. Keresztelő János édesapja áldja itt az Urat és éneke a meghatott hála gyönyörű prófécijával szélesedik ki. Ránéz az újszülött gyermekekre és szeme előtt megjelenik egy másik Gyermeke, aki meg fog születni. Őbenne teljesedett be az, hogy „meglátogatott bennünket” a naptámadat a magasságból, hogy megjelenjék azoknak, akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek. Az Evangélium arról beszél, hogy az Isten meglátogat. Azután arról is beszél, hogy mi célból látogat meg bennünket Isten.

Először Isten irgalmasságát említi, amellyel meglátogatott minket a naptámadat a magasságból. Vegyük ezt most egész szó szerint. Valami egészen felséges gondolat van abban, hogy Isten meglátogat valakit, hogy meglátogatja az embereket. Talán többet megérzünk ennek az egyébként nagyon megszokott hírnek a szenzációjából, ha utalunk valami egészen másra, mondjuk legyen az illusztráció a repülő csészealjakkal. Újabban a világsajtót ismét kezdi foglalkoztatni ez a titokzatos probléma a csészealjakkal. A gondolkodást megmozgatja az a lehetőség, hogy egy másik bolygóról titokzatos lények érkezhettek látogatába erre a földre. Vannak, akik lehetetlennek tartják, vannak, akik kíváncsian várják a szakudósok eredményeit. Maga az a gondolat is szenzáció, hogy valamelyik másik világból jöhetnek titokzatos látogatók hozzánk, emberekhez. Ami ebben ma még csak eshetőség, nem is tudjuk mi lesz belőle, az valósággal megtörtént azon a bizonyos karácsonyi éjjelen. Nem egy nagy világűrben keringő égitestről jött a titokzatos, érthetetlen jeladás a földre, hanem magából az égből, az egész látható világmindenség láthatatlan háttéréből, egy egészen másik világból jött valaki, egy minden értelmet felülhaladó titokzatos lény, egy isteni látogató abban a Gyermekekben, Aki Betlehemben született. A szó szoros értelmében az történt, hogy meglátogatott bennünket a naptámadat a magasságból.

Tényleg úgy van, hogy Jézus szenvedése, halála, feltámadása, földi élete, az a harminchárom esztendő a földön, mind-mind nem egyéb, mint az irgalmas Isten látogatása itt a földön. Jézus személyében transzformálódott le Isten hallatlan magasfeszültségű lényé emberközelségűvé, megérthetővé, felhasználhatóvá, megélhetővé. Az a drága név: *Jézus* azt az ujjongó nagy örömhírt jelenti, hogy emberek, eljött közénk Isten, meglátogatott bennünket Isten. Örömhír? A mi emberi szóhasználatunkban úgy emlegetjük Isten látogatását, mint valami nagy szerencsétlenség, csapás bejelentését. Ismerjük mindnyájan ezt a szót: „Jaj, de meglátogatott az Isten!” – Egyik nap az autóbuszon beszélgettem valakivel, akivel már régen nem találkoztam. Megkérdeztem tőle, mi

van vele? Úgy kezdte: „Hát bizony bennünket nagyon meglátogatott az Isten.” Elkezdte felsorolni mindazt a bajt, ami az utóbbi időben történt vele. Tudom, ilyenkor csak szimbolikus a szóhasználat, de gyakorlatilag komolyabb valóság, mint gondolnánk. Valóban Ő látogat meg, a baj csak az, hogy félünk Tőle. Isten sohasem akar bántani valakit, akit meglátogat, hanem mindig segíteni akar rajta, akkor is, ha sújt, ha csapásokkal látogat meg valakit. Az Ő látogatása mindig segítség, irgalom, mert mindig Jézusban történik, soha sem olyan valami, amivel ijeszt, amivel rémít, hanem éppen amivel felemel, megáld. Életünknek a különféle bajai olyanformák, mint a zörgetés, a kopogtatás, azt jelzik, hogy ott áll valaki az ajtó előtt, még beljebb akar jönni az életünkbe, meg akar látogatni Isten. Persze nemcsak a bajok, szenvedések jelzik Isten látogatását, hanem a derűs napok, az örömök is, a karácsonyi ünnep is, a megterített úrasztala is. Mert amióta Isten egyszer meglátogatta ezt a földet, azóta mindig jön újra, látogatni akar, kopogtat, csak az a kérdés, mennyire vagyunk készen.

Nem utasítottál tegnap vissza egyetlen ajándékot sem, amit kaptál? A legnagyobbat se utasítsd vissza! A többi csak jelképe ennek. Ne utasítsd vissza magát Jézust, Ő akar jönni, találkozni akar veled, mondani valamit neked. Talán úgy jön, hogy számon akarja kérni tőled bűneidet. De csak azért, hogy tudjuk meg egyszer végre, mekkora adósságot fizetett ki a keresztfán. Ő mindenkinek a baját legjobban tudja, mindig áldást hoz. Miért félünk Tőle? Szeretném odakiáltani mindenkinek, hogy akik már hallották a szívük ajtaján az isteni látogató kopogtatását, ne féljenek Tőle, nyissanak Neki ajtót! Irgalmasságot jelent, mert nem a számonkérő, nem a haragvó Isten, hanem a könyörülő Isten, a Megváltó Isten jön. Az Ő látogatása mindig öröm, mint ahogy a betlehemi angyalok énekelték: Hirdetünk néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz, mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Jézus Krisztus, a Dávid városában. Tehát meglátogatja az Isten azt – ahogy az Ige mondja –, ki sötétségben és a halál árnyékában ül.

Hogyan történik ez a látogatás? Mint a naptámadat a magasságból, mint mikor a felkelő nap aranyos sugarai ragyogják be azokat, akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek. Vegyük most ezt is egészen szó szerint, úgy, ahogy nekem volt egy élményem ezzel kapcsolatban, amikor a múlt napokban meglátogattam egy nagyon öreg beteg embert egy nyomorúságos viskóban. A sötét, fűtetlen lyukban fizikailag és lelkileg sötétségben, a halál árnyékában ült. Elkezdtünk beszélgetni. Persze Jézus haláláról, feltámadásáról, az örök életéről. Egyszerre valóban, mintha a felkelő nap sugarai ragyogták volna be azt a kis nyomortanyát, egyszerre mennyei fény tündökölt az öregember arcán. Csodálatos boldog mosollyal mondta: „Most már tudom, hogy ha meghalok is, élni fogok!” Úgy elgondolkodtam ezen a megható látványon, micsoda hatalom Jézus, milyen mennyei fény, egy ilyen nyomorult embert milyen boldoggá tud tenni a kijelentés, rajta keresztül engem is. Ezt más nem tudná elvégezni. A nagyon okos, a nagyon gazdag nagyhatalmú ember mit tudna tenni? Semmit a világon. Ezt az embert, aki tényleg ott a sötétségben, a halál árnyékában feküdt, valóban csak Isten tudja meglátogatni, mint naptámadat a magasságból.

De abban a sötétségben nemcsak ilyen öreg haldoklók ülnek, hanem fiatalok, élet-erősek, gondtalan emberek, szinte azt mondhatnám, mindenki ebben ül, aki még nem a világ Világosságában, aki nem él az élő Jézus jelenlétében. Csak azért nem vesszük észre a sötétséget, mert nem ismerjük az igazi Világosságot. Csak akkor döbben rá az ember, amikor Jézust meglátja, hogy milyen kibírhatatlan Jézus nélkül. Jézus szavai, cselekedetei, tanításai, halála, feltámadása mennyei világosságot áraszt e földi élet sokszor olyan zavaros sötétségében. Őbenne világosodnak meg a legalapvetőbb kérdések, hogy ki vagyok, hogy honnan jöttem, hová megyek, hogy mi a bűn, mi az örökkévalóság, mi a halál? A Jézusból kiáradó fényben nemcsak pillanatnyi örömeket látunk, ame-

lyek ott kínálkoznak előttem, hanem a mögöttünk meghúzódo kísérőt is esetleg, és azt a veszedelmet, ahová jutani akar általa.

Jézus fényében nemcsak a szenvedést látja az ember, amely a testét, vagy a lelkét emészti, hanem az értelmét is, meg az áldását is, amit rejt magában. Jézus jelenlétében nemcsak a halált látom kérielhetetlen komor fényében, hanem azt is, ami mögötte van, amit eltakar: az örök életet. Ahol Jézus világossága fénylik, ott egyszerre észrevesszük, hogy mennyi szépség van körülöttünk ebben a világban, amelyben élünk. Nem vettük észre, hogy egy-egy Igén át, ami igazán közel hozta Jézust, egyszerre mennyi fény gyulladt ki és ámulva látja az ember, hogy mennyi van a szolgálatban, a máskor olyan nyomasztó, szürke, unalmas életben, a betegségben, a csalódásban, a szenvedésben, mennyi nagyszerű alkalom, lehetőség van a jóra, a szeretetre, a másokon való segítségre ebben a gyűlölködő, rideg embervilágban. Amikor a lámpa fényénél olvasol és nem látsz, akkor mit csinálsz? Közel viszed a könyvet a világosságához. Tedd ezt a magad életével is. Én is azt szeretném tenni, közelebb vinni életemet a világosságához, ahogy Jézus ragyogtatja előttünk az Evangéliumot. Tedd ezt és vidd közelebb a Világosságához a bűneidet, gondjaidat, szenvedéseidet, családi életedet, meg mindent, ami fáj, ami nyom, ami rokaszt, ami érthetetlen, ami zűrzavaros, ami problematikus. Vidd mind oda, hogy benned is, körülötted is megvilágosodjék minden, ami sötét volt. Mert Isten úgy látogatott meg minket, mint a naptámadat a magasságból, hogy megjelenjék azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában ülnek.

Arról beszél Igénk, hogy mi célból történik ez az isteni látogatás. Azt mondja a prófécia, hogy igazgassa lábainkat a békesség útjára. Meg vagyok győződve, hogy semmi sincs a világon, amire olyan nagyon nagy szükségünk volna, és szüksége volna ennek a világnak, ennek a mai emberiségnek és amire vár minden valamirevaló ember, mint éppen erre: a békességre. Ne csodálkozzunk a világ feszülő ellentétein, amikor a leg-
elemibb emberi együttélésben, mint a családban az öregek és fiatalok viszonyában, vagy a szomszédságban annyi feszültség, kirobbanó ellentét és háborúság van. Az atomháború elleni küzdelem azt hiszem itt kezdődik, ebben a legkisebb körben megpróbálni a békesség, az igazság útjára mindennap újra és újra ráállni, ráigazítani lábainkat erre a nagyon nehezen járható útra. De kellene egyszer valaki, aki képes lenne tényleg az emberiség lábait ráigazítani erre a nagyszerű útra. Ha pedig van valaki, aki képes, az egyedül Jézus lehet. Figyeljétek meg ennek a kétezer évvel ezelőtt született Jézusnak a hatását, hogy karácsony táján még azokra is kiterjed, akik nem is gondolnak Őreá, nem is hisznek Őbenne. Emberek milliói rohangásznak üzletről üzletre, sorba állnak, hogy nehezen összegyűjtött pénzüket kiadhassák, sokszor tízszeresét, százszorosát olyan összegeknek, melyeknek kiadását máskor százszor meggondolták volna, és azért adják ki, hogy valakinek örömet szerezhessenek, vagy egy arcon mosolyt fakasszanak. Talán Jézus neve el sem hangzott, és mégis Isten első karácsonyi mozdulata mozdult a kezükben akkor, mikor ajándékozta, örömet szereztek, akár akarták, akár nem, akár hittek, akár nem, a jókedvű pazarlásuk, ajándékozásuk, örömszerzésük mind arról beszél, hogy Jézus egyszer megszületett. Akaratlanul is Jézus hatása rezdült át az emberek szívében, annak a Jézusnak a hatása, Aki azért jött, hogy igazgassa lábainkat a békesség útján.

Úgy gondolom, kik most itt vagytok, többen vannak köztetek olyanok, akik nemcsak ajándékot adtak, hanem egy jó szót is akarattal, vagy anélkül, és az a szó, amit szóltatok, talán az első, egész biztosan jobb szó volt, kedvesebb, mint a szokásos, amiket ejteni szoktatok. És ha abból a jó szóból mosoly született egy komor vagy szomorú arcon, tudjátok meg, hogy ebben a mosolyban benne volt egy kicsike Jézusból is, mert ez csak azért történhetett, mert Valaki azért látogatta meg a mennyből az emberiséget a

földön, hogy lábainkat a békesség útjára igazgassa. Milyen csodálatos dolog, hogy a kézmozdulat, a szó karácsonykor egy kicsit más, mint szokott lenni. Talán, íme lehetne másképpen is, mint ahogy szokott lenni, lehetne több szeretettel, több jóindulattal, megértéssel mozdítani ezt a kezét, vagy kimondani ezt a szót. Miért csak éppen ezen az egy napon, estén? Hisz Jézus itt van most, sőt velünk marad az Ige szerint mindennap a világ végezetéig. Olyan nagy dolog az, hogy a karácsony Jézus születésének a napja, annak az isteni látogatónak a születésnapja a világban és úgy vált közismertté, mint a szeretet ünnepe! De ha Jézus ott van, miért ne tágulhatna ki a szeretet napokká, hetekké, évszakká, évtizedekké, megszentelt életté?

Vidd hát ki a karácsonyesti szeretet melegét, fényét esetleg olyan valakinek, aki még mindig a sötétség, a halál árnyékában ül, aki azért nem hisz talán Istenben, mert nem hisz már az emberekben sem. Higgyétek el, ez a világ sóvárogva várja azokat, akiknek a lábait ez az isteni szeretet igazgatja a békesség útjára. Ámen.

(Megjelent az *Élő reménység* c. kötetben.)

Juhász István

Mária és József karácsonya

Alapige: Lukács 2,4–7.16–19
Bibliolvasás: Máté 1,18–25

Kedves Testvéreim!

A hiteles karácsonyi történet: a család karácsonyáról szól. Ezt kell ma meghallanunk és megtanulnunk.

Mária és József életében a legnagyobb fordulatot Jézus születése jelentette: annak felismerése, hogy benne Izrael és a világ megváltója jött a világra. Ez a minden csodát felülhaladó esemény azonban nem volt váratlan számunkra. Az ő karácsonyi történetük abban a nagyon egyszerű, nagyon emberi mondatban foglalható össze, hogy vállalták, hogy szeretik, dajkálják, felnevelik. Mária és József abban az örömben részesült, ami minden emberi élet beteljesedése és csúcspontja: abban, hogy a családi közösséget Isten egy új élet odaajándékozásával teszi áldottá.

Mivel Isten rendeléséből ez a két bibliai ember nemcsak messze felettünk áll, hanem velünk együtt a hívők sorába is tartozik, az ő karácsonyukban azt az új felelős életet kell megismernünk, amire minket Isten is elhívott.

a) Az új élettartalom első vonását úgy ismerjük meg, ha ennek a karácsonyészakának leírásából kiemeljük, hogy valóban Mária és József történetéről van szó. Mivel az evangélium későbbi részeiben s különösen Jézus életének végén, csak Máriáról van szó, hangsúlyoznunk kell, hogy itt a születés és gyermekkor történetében együtt, egymás mellett áll Mária és József.

Az angyali üdvözlés annak a fiatal leánynak szól, akit József jegyzet el magának feleségül. A Jézus fogantatásáról szóló híradás arról tett tanúságot, hogy Mária hitben vállalta a Szentlélektől nyert anyaságot. A születéstörténet ezt most azzal egészíti ki, hogy József ugyanígy hitben vállalta annak a gyermeknek az apaságát, akit nem ő nemzett. Azt adta Mária fiának, amit a zsidó törvény és hagyomány elsősorban elvárt az apától: bevitte őt nemzetségébe, megajándékozta az ősoktól való leszármazás törvényességével.

József apai tiszte azonban nemcsak az, hogy a gyermek eredetét igazolja, hanem hogy felismerje és szolgálja a gyermek hivatását. Amikor József Dávid városában, mint

Dávid nemzetségének leszármazottját írta be Jézust, akkor az angyali üdvözlésnek, Isten kijelentett akaratának engedelmességre. Elsősorban ő tudta Máriától azt, hogy az ígéret így szól: „néki adja az Úr Isten Dávidnak, az ő atyjának királyi székét!” Ezt az ígéretet József parancsként fogadta el, s engedelmessége nyitotta meg az utat ahhoz, hogy Jézust úgy ismerhesse meg népe, mint Dávid fiát!

A karácsonyi történet csillagragyogása és angyaléneke mellett ezt a mihozzánk oly közelálló igazságot kell Mária és József történetében megismernünk: a családot, amelyik azáltal szent család, hogy élete alapja Isten ígéreteinek elfogadása. A család szerepe a karácsonyi történetben fontosabb, mint a sok nyomorúság, az tudniillik, hogy Máriának a terhesség utolsó hónapjában kell útra kelnie a népszámlálás miatt, és hogy kései vándorként már nincsen hely számukra a vendégfogadó házában. Mindez alárendelt jelentőségű amellest, hogy ez a szent család, boldog család. Boldog, mert ott, ahol a létalap Isten ígéretének elfogadása, ott a gyermek Isten követe, Isten áldása; pecsét azon a szövetségen, amelyben a názáreti házaspár Istennel él. Mindaz a nyomorúság, ami kétségtelenül körülvette őket abban a helyzetben, Lukács leírása szerint csak arra szolgál, hogy aláhúzza, hogy nem a külsőségekben, hanem az Istennel való harmóniában van a boldogság.

b) Mária és József karácsonyának központi eseménye azonban nem a gyermeket körülölelő boldogságban való anyai-apai részesedés, hanem a pásztorok látogatása, akik elmondták mindazt, amit az angyal nekik a gyermek felől mondott.

Amikor Lukács gondos feljegyzésében ezt olvassuk, akkor ébredünk reá arra, hogy Mária és József nem hallotta a pásztoroknak megjelent angyalokat. Ők nem voltak ott, hozzájuk nem jutott el a mennyei seregek énekének hangja. Azt, hogy aki megszületett, az Úr Krisztus, ezt ők a pásztorok híradásából hallották. Ez a híradás volt a pásztorok karácsonyi prédikációja, amit ők először Máriának és Józsefnek adtak tudtul, hogy azután bejárják vele a júdeai helységeket. Nincs semmi megütközni való azon, hogy egyszerű pásztorok voltak az Újszövetségben az első prédikátorok. Isten már az Ótestamentumban is alkalmazott ilyen bizonyágtevőket.

Lényeges az, hogy a pásztorok nemcsak a gyermek szüleit, Máriát és Józsefet keresték fel, hanem az egész vidéket. Isten bizonyágtételének rendjében a nyilvános igehirdetők tisztelték, hogy megerősítsék azt, amit Isten közvetlenül vagy követe által mond az Ő gyermekeinek. Mária és József életében sorsdöntő szerepet nyertek ezek a „beszéd”, mert felismerték bennük Istennek a megvalósulás útjára lépett ígéreteit. Karácsonyban Mária és József a pásztorokkal és az angyalokról szóló beszámoló útján Isten Igéjével találkozott. A jászolbölcső mellett együtt lenni Isten beteljesedett ígéretével: ez az, ami e családot „szent” családdá tette, felmagasztalta.

Ma, amikor olyan sokan menekülnek vissza a családba, ma, amikor olyan szívesen ünnepelek az emberek a család keretei között, de amikor olyan kevesen tudják igazán ünneppé tenni a családi együttest, bele kell mélyednünk Mária és József karácsonyestéjének Istentől nyert örömébe. Íme, ez a család karácsonyának titka: hallgatni az Igét hirdetőin át úgy, hogy benne találjuk meg a már korábban nekünk, személy szerint küldött isteni szó megerősítését, az Igét, magát Istent!

c) E karácsonyi történet harmadik részében már egyedül Máriáról van szó. A családnak van olyan tevékenysége, mely egyedül az édesanyára van bízva. Mi ez az édesanyai tevékenység?

Röviden: az, hogy a gyermek jövőjét szívében hordozza. A nemzetségrendbe iktatott és az igehallgatás közösségében megerősített család e kettős védőburok alatt, a körül a lelki központ körül alakul, ahol emberileg eldől a gyermek jövője. Ez a lelki központ az édesanya szíve. Minden attól függ, hogy milyen gondolatok, kincsek, vá-

gyak, remények töltik meg az édesanya szívét. Költők, írók, tudósok, minden öntudatos ember, akik számot adtak arról, hogy mi határozta meg életük útját, mindig elsősorban azokról az álmokról beszéltek, amelyeket az édesanya táplált, azokról a célokról, amelyek megvalósítását az édesanya átvitte a maga életéből gyermeke életébe!

Ez nem általános igazság, hanem ez az, ami különösen jellemzi Máriát. A világháborúban áldozatul esett nagy teológus, Bonhoeffer úgy jellemezte Máriát, mint hős lelkű leányt. Úgy élt benne Izráel reménysége, hogy amikor meghallotta az angyali üdvözlést, azonnal reá helyezte arra egész életét. Kockázatos úton indult el Erzsébethez, s az idős papné házában tanulja a Messiás eljövételének és várásának tudományát, három hónapon át, s amikor éneken fejezi ki lelke örömét, olyan forradalmi zsoltárt énekel, amelyben az összes elnyomottak felszabadulását és Izráel életében pedig Isten irgalmát fejezi ki. Ez az izzó lelkű, Messiást, igazságot, Isten országával szabadságot váró leány nyerte el az anyaságot és marad most a pásztorok beszámolója után a Gyermekek mellett. Mária úgy mutatja meg az anyai tiszt karácsonyi vonását, hogy szívét, azaz drága gyermeke iránti forró gondolatait nem a maga vágyaiból építi fel, hanem mintegy tisztára söpörve azt a belső kamrárt, egészen átadja azt ezeknek a beszédeknek, az Igének, az Ige hirdetésében megszólaló isteni akaratnak.

Hálás feladat lenne utánagondolni annak, hogy ez az ígéket összegyűjtő fiatal anya hogyan egyeztette a különböző híradásokat és olvasta ki azokból Fia jövőjét.

Lukács azonban más valamire irányítja figyelmünket. Arra a szenvedélyes egységre, amely kialakult Mária szíve és az azt megtöltő igék között. „Megtartá” ezeket az Igéket – ez úgy hangzik az eredeti feljegyzésben, hogy az igék megtartásába bele volt foglalva maga Mária is, az ő élete és sorsa.

Testvéreim! Csak az Igével való azonosulásban lehetett a betlehemi édesanya a Megváltó és Üdvözítő Úr Jézus Krisztus táplálója, dajkálója, nevelője, mesélő, éneklő, imádkozó és szenvedő édesanyja.

Karácsony úgy mutatja be az egyetlen Úr édesanyját, hogy arra figyelmeztet: Isten ma is azért küldi hirdetői által igéjét a gyermekeket dajkáló családokhoz, hogy így fogadjuk és tartsuk meg az Ő szavát és anyai szívek égessék be azt a Megváltó Úr megváltottainak életébe. Ámen.

(A prédikáció a szerző *Jézus Krisztus a gyülekezetben* c. kötetéből való, amely 2002-ben jelent meg.)

Szilágyi Imre

Aranyosgyéres

Isten megtartó jósága és szeretete

Alapige: Titus 3,4–5a

Bibliaviasítás: Lukács 2,1–20

Két évtizeddel ezelőtt az emberiség számára nyilvánvaló módon megjelent Isten jóvoltá és szeretete Jézus Krisztusban. Eljött Isten Fia, hogy Isten irgalmából megtartson minket, hogy el ne vesszünk, hogy életünk legyen itt és az örökkévalóságban.

Jó újra és újra hangsúlyozni, tudatosítani, hogy Isten jóvoltá és szeretete Jézusban jelent meg, benne látszik; abban, amilyen volt, és amit értünk tett. Mert ha csak az életünk eseményeit nézzük, sokszor kétségeink támadhatnak Isten jóvoltával és szeretetével szemben.

Különösen súlyos próbák idején (pl. fiatalon elhunyt édesapa, édesanya, gyermek) tör elő a lelket hasító kérdés: hol van Isten jósága, szeretete? Ilyen az Isten jósága, szeretete? Miért engedte, ha Ő jó? Mi jót lát ebben Isten? Mire jó ez Istennek?

Ilyenkor legfeljebb annyit tudunk mondani, hogy majd egyszer megértjük, és nekünk az a dolgunk, hogy életünk eseményeinek inkább a célját kutassuk, ne annyira az okát. Vagyis ne azt kérdezzük miért engedte, hanem azt, hogy mit akar Isten velünk elérni.

Vagy azt mondhatjuk, hogy amit most nem értünk Istenből, lehet, hogy éppen az az Ő szeretete. Ugyanúgy, ahogy érthetetlen lenne számunkra, miért küldte Isten a Fiát kereszthalálra, ha nem ismernénk ebben a tragédiában éppen Isten irántunk való megtartó szeretetének hátterét. Tehát az Isten jóságát és szeretetét nem feltétlenül az élet eseményei bizonyítják, hanem Jézus Krisztus földre jövele, megtartó munkája. Eljött Jézus Krisztus, hogy a mélybe zuhanó életünket megtartsa, megmentsse.

Hogy jobban értsük a hallottakat, hadd mondjak egy hasonlatot Jézus Krisztus megtartó művéről.

Egy fiatalember járta a hegyeket, havasi gyopárt keresett. Egy szakadékos részen haladva egy táblát látott, melyen ez állt: „Vigyázat, omlásveszély! A szakadékhoz közel menni tilos!” A fiatalember azonban éppen a szakadék szélén pillantott meg egy szép havasi gyopárt. A tilalom ellenére utána indult, ám ahogy a szakadék széléhez közeledett, megindult vele a talaj. Estében megkapaszkodott egy kiálló gyökérben, de a laza talaj azt sem tartotta. Szemben a halállal, a mély szakadék fölött remegő ember egyszer csak egy hangot hallott a feje fölött: „Nyújtsa ki a kezét!” Egy hegyi pásztor állt fölötte, aki feléje nyújtotta hosszú pásztorbotját. A fiatalember belefogódzott a pásztor botjába, a pásztor pedig megtartotta és kimentette a halál torkából a fiatalembert.

A pusztulás felé haladó életünket így tartja meg és menti meg Isten Jézus Krisztus által. Kinyújtja felénk Pásztorunk a botját, a megtartó fát, a keresztet, megtartatásunk fáját. Nem a mi cselekedeteinkért, hanem irgalmából. A fiatalember látta a táblát mégis kiment a szakadék szélére. Mondhatjuk, megérdemelte volna a sorsát.

Isten nekünk is adott útmutató táblát, a Bibliát, mi mégis gyakran azt tesszük, amit tilt. Megérdemelnénk mi is a pusztulást. Isten érdemeink, engedetlenségeink, bűneink ellenére, egyedül az Ő irgalmasságából tart meg. Ez az Ő jósága és szeretete.

Másik kétségeskedő kérdés ezzel kapcsolatban az, hogy ha Isten jó, szeret, ezenkívül mindenható, miért engedte meg a bűnt az emberiség életében. Megtehetné volna, hogy ne engedje meg, hogy ne legyen bűn és a bűn következményei. Miért örököljük a bűnös természetet? Sokszor nem is tudjuk mikor vétkezünk, vagy meg se gondoljuk. Mire jó ez Istennek? Erre sem tudunk igazán bölcs választ adni. Legfeljebb azt, hogy Isten nem azért fog elítélni, mert bűnben születtünk, hanem ha megmaradunk a bűnben. A hasonlattal: nem azért pusztulunk el, mert félreléptünk, mint a fiatalember, hanem akkor, ha nem ragadjuk meg a megtartatás lehetőségét és inkább mi magunk választjuk a zuhanást, a pusztulást. Éppen ebben van Isten jósága, szeretete, irgalma, hogy Jézus Krisztust ide küldte közénk, a keresztre küldte, hogy legyen felénk kinyújtott megtartó keresztfa, amelyet mindenki megragadhat.

A mi dolgunk az, hogy megragadjuk a felénk nyújtott szabadítást, megtartatás lehetőségét, bizzuk rá magunkat megtartó Pásztorunkra, engedjük, hogy kihúzzon a pusztulás, a halál szájából. Ő azért jött, hogy megtartsa, ezért halt meg. S kész volt a halált, az ítéletet, a poklot vállalni értünk, helyettünk, mennyivel inkább meg is tart itt és az örökkévalóságban. Másik hasonlattal: amikor Isten elé kell majd állnunk ítéletre, ott is Jézus az, aki meg tud tartani, meg tud menteni.

A világ Bírája előtt a Sátán, a nagy vádoló elsorolja életünkben elkövetett bűneinket, és halálbüntetést kér. De akik megragadják földi életükben a megtartás keresztyét, azt Jézus Krisztus, az Ő népének ügyvédje megvédi. Elmondja, hogy igaz, sok bűnt elkövettünk, de kértük, hogy tartson meg, mentsen meg. Értünk, bűneinkért az ítéletet Ő elszenvedte a kereszten, fizetett helyettünk, mi szabadok vagyunk, meg vagyunk mentve.

Ez Isten ajándéka karácsonykor az emberiség számára: eljött, megjelent Jézus Krisztusban Isten jósága, szeretete, megtartó irgalmassága. Elfogadjuk? Kell ez? Ha átérezzük mit jelent a pusztulásba, halálba zuhanás borzalma, és mit jelent a megtartó szabadítás, akkor nagyon tudunk örülni az istállóba született karácsonyi gyermeknek. Ámen.

Zsiskú János

Belényes

A sokasodó kegyelem

Alapige: 1Timóteus 1,14–16

Bibliaolvasás: Lukács 10,29–37

I.

Karácsonykor kétféle kisugárzásnak lehetünk a tanúi. Az egyik az ég kisugárzása a föld felé. Megsokasodott kegyelemmel.

Nagy kegyelmet nyertünk Istentől. Nemcsak egy részleges bűnelengedést – habár arra sem lettünk volna méltók –, hanem teljes szabadulást nyertünk az Ő Egyszülött Fiában.

A görög szöveg ezt a kegyelmi többletet üperepleonazen szóval jelöli. Ez a szó pedig nekünk két helyről is ismerős.

Mi, akik még jó magyar irodalomtanárokat hallgattunk annak idején, emlékszünk rá, hogy hogyan óvtak bennünket: kerüljétek a pleonazmust, szódagályt, szóhalmozást.

Milyen jó azonban, hogy az ember szentségének, kegyességének apályára jön karácsonykor az isteni kegyelem dagálya, halmozódása. Szerfelett megsokasodott Istennek irántunk való végtelen kegyelme.

De az előbb említett görög szó, mikor a kegyelem bőséges túlradását a folyadék edényből való kicsordulásához hasonlítja, eszembe juttatja azt a fizikaórai kísérletet is, mikor tanárunk a folyadékok felületi feszültségének szemléltetését bizonyítandó, egy poharat olyan mértékben töltött túl vízzel, hogy a kerek pohár szélén alacsonyabb volt a víz szintje, mint a pohár közepén. Hosszú időn át a központ feszültsége nem engedte a szélek vizét ki- és lefolyani. Nézzétek – mondta tanárunk –, ez a folyadék-túlcsordulás előtti állapot.

Ma Pál apostol örömhírt mond nekünk. Az ember bűnbeesése óta Isten kegyelme folyton nőtt, növekedett. Adventben a kegyelem felületi feszültsége tetőpontjára hágott. Karácsonykor ez a kegyelem kicsordult, mert az irgalmas Isten ránk árasztotta azt. Ez a karácsonynak a mennyből a föld felé irányuló kisugárzása Krisztus Jézusban tetőzött, benne öltött testet.

Erre felel a föld–menny irányú kisugárzás: a kegyelmet nyert ember hitének és szeretetének a kisugárzása.

Ez nem csupán egy kevés hit, mert Pál apostol levele egy, a Néró börtönében sínylődő, kivégzésre váró ember írása. Pál apostol hite most is a régi fényében lobog, Jézus Krisztus oltalmába helyezi Timóteust, és szeretné ezt a hitet az ő lelki gyermekére örökíteni.

Nem kis szeretet lehetne a válasz a megsokasodott kegyelemre, hanem olyan, amire Pál apostol és Timóteus barátsága a példa. Tizenhat éve az Istenbe vetett hit és az egymás iránti szeretet tette elválaszthatlan testvérekké, barátokká, szolgatársakká őket. Tizenhat évi közös szolgálat és Timóteus nevének hat pásztori levélben való említése igazolja, hogy a hit és kegyelem emberei szerették, nevelték, vállalták egymást.

II.

Pál előérzete az, hogy rövidesen bekövetkezhet az ő mártírhalála. Szeretne hagyni valami feledhetetlen, örök emléket az ő lelki fiára. Amit mond, az Pál búcsúbeszéde. Ilyenkor az ember valami fontosat, igazat, őszintét, emlékezetest szeretne mondani.

Így tesz az apostol is. Elmondja az ő élete és szolgálata energiaforrásának a titkát: Isten elküldte az Ő Egyszülöttjét ebbe a bűnös világba, hogy megtartsa a bűnösöket, hogy éljünk általa. Jézus emberré lett, és én bűnös, halandó ember voltom minden bukását, bűnét, csalódását benne, vele és általa tudtam úgy elviselni és átélni, hogy elmondhattam: „mindenekben felettébb diadalmaskodunk az által, Aki minket szeretett”. (Róm 8,37)

Krisztus karácsonyi világrajöttét a benne, vele és általa megigazult, tiszta, győzedelmes életek igazolják. Ők nem maradtak rezignáltak, fásult és kiegégett írástudók, hanem a maguk győzedelmes életével tanúsították, hogy Krisztus Jézus eljött e világba. Ennek a jele, hogy bennünk lakik, minket átformál, velünk és általunk megújította a világnak azt a kis zugát, ahol az Ő nevét viseljük.

Igaz beszéd ez, mondja az apostol. A beszéd szó, itt a görög *logosz* szóval szerepel. A *logosz* magyarul: beszéd. A görögben tágasabb jelentés hordozója: szó, beszéd, kijelentés, ige, reveláció. De van ezenfelül – és erről nemigen szoktunk beszélni – egy fenyegető jelentése is. *Logosz*: számadás, végelszámolás, felelősségre vonás. Ezt se felejtjük el!

A karácsony rendet teremt a személyes névmásokban. Kirostálja azoknak sorából a te, ő, mi, ti, ők-et, és nem hagyja meg csak az egyes szám első személyt, azért jött Krisztus Jézus a világba, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én.

Az ünnep azzal kellene hogy folytatódjék, és örök karácsony is csak akkor lehetne, ha úgy járnál-kelnél, élnél, imádkoznál, szolgálnál, örvendeznél és szomorkodnál, mint akinek van megszületett, feltámadott, élő és éltető Krisztusa.

Nem a betlehemiek becstelenítették meg Isten Fiát azzal, hogy nem adtak neki házukban helyet, hanem mi, akik szívünkbe kereszteltük, konfirmáltuk, úrvacsoráztuk Őt, de mindez nem látszik meg rajtunk. Ma ránk illene a számonkérés: hova dugtátok Krisztust, hol van a ti Uratok? Látható-e Krisztus a keresztyén szívekben, szövetségekben, egyletekben és egyházakban? Kin látszik meg ma, hogy igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus beleszületett, eljött e világba, hogy volt szíveiteknek karácsonya, hogy a *Logosz*, az Ige testté lett?

III.

Olyan nyomós bizonyítékot használ a görög szöveg: „az igaz beszéd ez, és teljes elfogadásra méltó” állítás visszaadására, mintha közjegyzői hitelesítést írna a testamentum alá: „*apodoxes axios*” Ez azt jelenti: vitathatatlan axióma, sarkigazság. Sarkigazság az, hogy Krisztus Jézus azért jött e világba, hogy ez rajtad megláttassék és te meghódolj Krisztus előtt. Sokszor juttatja ez eszünkbe Gandhit, aki egyszer azt mondta: keresztyénebb keresztyének, megváltottabb megváltottak kellene legyetek ahhoz, hogy a hindu tömegek Európa Krisztusa felé forduljanak.

Pál apostol rámutat a testetöltés egyetlen és örök céljára. Isten célja az, hogy megtartsa a bűnösöket. Ez a *gratia generalis*. Általános kegyelem. Mondják *gratia universa*

lisnak, egyetemes kegyelemnek is. Sok élet kárhozott már amiatt, hogy általában kegyelem üdvözítő voltában reménykedett és annál megrekedt.

Pál öröme, hitének gazdagsága, mélysége, áldásossága abban nyilvánult meg, hogy eljutott a személyre szabott kegyelemig.

Karácsony zenei partitúrájában ez a legszebb motívum. Szébb még a *Csendes éj*nél is: megtartja a bűnösöket, akik közül első vagyok én.

Van nekünk egy közös, kálvinista bűnvallásunk a vasárnapi istentiszteleti rendtartásunkban. Pál karácsonyi bűnvallása fel kell hogy rázzon, el kell hogy juttasson minket a mi közös bűnvalló imádságunktól a személyes bűnvalláshoz: Uram, könyörülj rajtam, mert tudom, hogy a bűnösök között első vagyok én.

Tégy Krisztus keresztre, karácsonyfája alá te is valamit! Krisztus bölcsőjénél legyen a Pál vallomása a te imádságod: köszönöm isteni Gyermekek, hogy azért jöttél, hogy megtartsd a bűnösöket, akik között első vagyok én.

IV.

Krisztusban bűnbocsánatot nyert ember Isten könyörületességének is megtapasztalója.

Könyörült rajtam, ki előbb istenkáromló, erőszakos és Isten anyaszentegyházának üldözője voltam – hálálkodik Pál az alapigénk előtti bibliai versekben. A 16. versben pedig ez áll: de azért könyörült rajtam!

El kell olvasnunk minden karácsonykor a Lukács evangéliuma 10,29–37-et. Ezt élte át Pál apostol is, nekünk is ezt kell átélnünk egyes testetöltés minden ünnepén. Karácsonykor Isten félretaszítja a prófétákat, papokat, lévítákat, politikusokat és odahajol Krisztusban az élet jerikói útján a kifosztottak, a megsebesítettek, a félholtak fölé. Megkérdi az ünneplőket: a pap, lévita és irgalmas samaritánus közül kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, aki a rablók kezébe esett? Egy válasz létezik, az, aki könyörült rajta! Ide jutott el Pál: Isten Krisztusban könyörült rajta. Ide kell eljutnunk mi is.

A katolikus szerzetesrendek egyike a mizeriek rendje. Ők Isten misericordiájának, könyörületének örök hirdetői. Akarsz-e te is Pál apostollal együtt Isten Krisztusban felénk hajlott irgalmának magasztalója lenni?

Isten Krisztusban velünk megtapasztaltatott irgalmának rendeltetése, hogy bennünk megmutassa Krisztus teljes hosszútűrését.

A Pál apostolon könyörülő Isten Timóteuson, rajtad, rajtam és mindegyikünkön azért könyörül, hogy olyan hosszútűréssel áldhasson meg, amelynek birtokában nem megyünk folyton Péterként hozzá (Mt 18,21–22) a kérdéssel: hányszor lehet az én atyámfianak ellenem vétkezni, és néki megbocsátanom, még hétszer is? Azért könyörül rajtunk Jézus, hogy hetvenhétszeres megbocsátani akarás és tudás hosszútűrésének birtokában éljünk. Mutassuk meg Krisztusban nyert szeretetünket és hosszútűrésünket mi is embertársaink iránt.

A bűn türelmi zónáját nem tudták eddig az anyaország önkormányzatai kijelölni, de a türelem, tolerancia, szeretet zónáit Isten Lelkének indítására ki kellene már alakítanunk.

Pál azért tudta az embereket eltűrni, elviselni, vállalni, mert példaképe az Úr szenvedő szolgája volt (Ézs 53).

Karácsony a megnyílt ég ünnepe. Ma bekukucsálhatunk a jövőbe. Ez a jövőendő pedig nem földi távlatokat tár fel, hanem isteni távlatokat. Úgy hívják: örök élet. Ebből a szemszögből nézve a karácsony számunkra nemcsak a bölcsőben elkezdődő múltó, földi élet, hanem a halálban elkezdődő örök Életnek is kezdete. Ámen.

Őesztendei prédikáció

Lőrincz József Tibor
Újtorda

Krisztus felé fordulás

Alapige: Ézsaiás 38,1–5

1.

Az év utolsó napja a múltó időre figyelmeztet bennünket. Milyen hamar elfogytak ennek az esztendőnek napjai is. Úgy tűntek tova, mint az árnyék, amelyet elnyel a sötétség. Mennyi minden történt velünk egy év leforgása alatt! Emlékeztünk „képernyőjén” váltakoznak az események életképei: kétség és reménység, öröm és bánat, könnyek és vidámság, kudarcok és újrakezdések közt tűnt tova ez az év is. Annak ellenére, hogy a múltó esztendőben sok minden történt velünk, mi itt vagyunk és azt mondjuk: kibírtuk! Igen, itt vagyunk ma Isten színe előtt, úgy mint Isten gyermekei, s hálát adunk Istennek, hogy mi nem múltunk el a múltó idővel s életünk nem fogyott el a tovatűnő esztendővel! Ma inkább hajlunk arra mindnyájan, hogy megkérdezzük: hogyan bírtuk ki ezt az évet és annak minden ránk nehezedő terhét? Sokféleképpen lehet felelni erre a kérdésre. Van aki azt mondaná: úgy bírtam ki a múltó évet, hogy mindig erős voltam! A másik ügyességére, vagy életrevalóságára hivatkozna, arra, hogy jól tudott helyezkedni és így ki tudta védeni a rátörő nehézségeket. Ha máskor nem is, de most igazán meg kell látnunk, hogy az ilyen vélekedéseinket önámításnak kell neveznünk! Mert nem azért bírtuk ki a megmértetéseinket, mert erősek, ügyesek és jólhelyezkedők voltunk, hanem azért, mert Isten kegyelmes volt irántunk. Úgy, ahogy Jeremiás próféta mondja: „Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk.” (JSir 3,22) Isten kegyelmének megtapasztalása arra készítet, hogy ezen az estén önvizsgálatot tartsunk, úgy, mint Ezékiás, a régi őszövetségi király.

2.

Már csak néhány óra van hátra ebből az évből. Adjon Isten nekünk is olyan áldott befelé fordulást, mint ennek a régi királynak, Ezékiásnak. Amikor Isten elküldte Ézsaiás prófétát hozzá az üzenettel – „rendezd el a házadat, mert meghalsz” – belehasított a király tudatába és szívébe a felismerés: jaj, elszaladt az életem! Amikor rádöbrent erre a megrázó, de szomorú valóságra, letette a királyi palástját és nem érdekelte sem a dicsőség, sem a hatalom, sem a gazdagság. Csak egyre tudott gondolni: elrepült az élet, mit értek a napok és az évek?

Ilyen lelki befelé fordulásra hív minket is Isten az év utolsó napján. Hív azért, hogy meglássuk, szalad az életünk, telnek az éveink, s mi ennek dacára is úgy élünk, mintha időmilliomosok lennénk! Hív, hogy az előtte való elcsendesedésünkben megkérdezhessük önmagunktól: mit ér ez az év, milyenek voltunk ebben az évben?

Nemrég egy visszaemlékezést olvastam, amely a háborús idők borzalmairól szólt. Az emlékező elmondja, hogy amikor a hadtestük a frontról visszavonulóban volt, ő és társai abba a szerencsés helyzetbe kerültek, hogy egy teherautóra felmászhattak. Az autó elhajtott egy holtvágányra kitolt vagon sor mellett, amely zsúfolásig tele volt félig fagyott, éhező emberekkel. Ezek az emberek, amikor meglátták a felbukkanó autót, kétségbeesetten kiáltottak az autón ülőknek: segítsetek, vigyetek magatokkal, ne hagyjatok itt, mert elpusztulunk, legyetek irgalmasok!... Mi tudtuk, hogy mozdony soha sem fog a szerelvényük elé állni és mégis elmentünk mellettük anélkül, hogy segítettünk

volna, mert így szólt a parancs! Ma is hallom kétségbeesett kiáltásukat nyugtalan álmaimban... – fejezi be ezt a szomorú történetet az elbeszélő.

Mennyi minden mellett mentünk el ebben az évben is! Talán sokszor nagyon fáradt voltál és nem vetted észre, hogy mi van a gyermeked, társad szívében. Lehet, hogy el akarta mondani neked, hogy mennyire vágyik a megértésedre, szeretetedre, kezed simogatására, de neked erre nem volt időd, kedved és elmentél mellette... nem vetted észre az ő vágyát!

Hányszor mentünk el egymás mellett ebben az évben is úgy, hogy nem vettük észre azt, hogy mennyi gonddal-bajjal viaskodnak embertársaink és teherhordozásuk közben mennyire vágytak egy jó szóra, együttérző biztatásra, egy meleg kézszorításra.

A legszörnyűbb dolog mégis az, hogy hányszor mentünk el ebben az évben is Isten mellett úgy, hogy nem vettük észre gondviselő jóságát és segítségét és azt a fontos dolgot, hogy kézen fogva vezetett tengernyi gond és nehézség között ebben az évben is! Bűnbánattal kell meglátnunk, hogy mindezek mellett elmentünk, és nem biztos, hogy lesz még időnk arra, hogy visszatérjünk azokhoz, akik mellett elhaladtunk, hogy jóvá tegyük mulasztásainkat.

3.

Amikor Ezékiás király megtudta, hogy életideje lejárt és ő meg fog halni, a fal felé fordult, keservesen sírt és imádkozott. (Ézs 38,3) Milyen nyomasztóan rossz érzés lehetett a végső kétségbeesésben a fal felé fordulni és sírni azzal a biztos tudattal, hogy mindennek vége, meg fog halni. Ilyen nyomasztóan rossz érzés az, amikor nincs senkink, akihez gondjainkkal, égető kérdéseinkkel fordulhatnánk. Amikor minden felől csak egy kopár fal veszi körül életünket, a közömbösség, az érzéketlenség, a nemtörődomség fala. Ez a kopár fal, amely láthatatlanul körülvesz minket, a teljes egyedüllétet, a szomorú magunkra maradtóságot, a teljes árvaságunkat jelképezi. Sajnos emberileg teljesen egyedül vagyunk a legsúlyosabb kérdéseinkkel, a lét és a nemlét, az élet és a halál, a múlandóság kérdéseivel szemben. Ez az egyedüllét azonban a hívő ember számára csak látszat. S a látszat csal! Mert a hívő embernek megvan az a lehetősége, hogy minden gondjával és lelkét nyomasztó kérdéseivel ne egy üres fal felé, hanem Jézus Krisztus felé forduljon. Ez a mai üzenet számunkra: fordulj Krisztus felé! Milyen öröm és vigasztaló tudat az számunkra, hogy ennek az idő rostáján kihulló esztendőnek utolsó óráiban nem kell nekünk Ezékiásként egy kopár fal felé fordulnunk minket nyomasztó kérdéseinkkel, hanem teljes bizalommal Krisztus felé fordulhatunk, aki ebben az évben sem ment el mellettünk. Ma lelki örömmel fordulhatunk felé és buzgó imádságban megköszönhetjük neki, hogy Ő ebben az évben is köztünk lakozott és veünk maradt. (Jn 1,14) Jézus Krisztus felé fordulunk ezekben a napokban és megköszönjük neki a felejthetetlen órákat és alkalmakat, amikor a hirdetett Igén keresztül vigasztalt, biztatott, erőt és békességet adott nekünk.

Amíg múlik az idő, s az óra percmutatója közeledik a 12-es számhoz, forduljunk Jézus felé és kérjük, mint egykor az emmausi tanítványok: Maradj velünk, Urunk! Maradjon velünk Ő, aki a múlt időben az egyedüli örökkévaló, mert Ő tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. (Zsid 13,8) Az idő azt mondja: én mindeneket múlttá teszek! Jézus azt mondja: én mindeneket újjá teszek! Ezt a megújulást adta Isten Ezékiásnak is, még tizenöt életév formájában. Jézus megújulást ad nekünk is! Azt akarja, hogy újuljon meg, szívünk, hitünk, jóságunk, szeretetünk, egyszóval egész életünk. Mít jelent a megújult élet és melyek a megújult élet látható jelei? A feleletet erre a kérdésre így is meg lehet fogalmazni: kevesebbet beszélni, többet imádkozni, kevesebbet panaszkodni, többet szolgálni, kevesebbet kritizálni, többet dolgozni! Kérjük imánkban most is, maradj velünk Urunk és újíts meg minket! Ámen.

Újévi prédikáció

Hegyi Sándor
Székelyudvarhely II.

Mit nyerünk meg?

Alapige: Máté 16,26
Bibliolvasás: Zsidók 10,23–25, 35–36, 38–39

Eltelt ismét egy esztendő. Itt van az újév. Rohan az idő. Mi is rohanunk az idővel, mert egy nagy rohanás az élet. S ebben a nagy futkorázásban, rohanásban szeretném megkérdezni magamtól, embertársaimtól: miért futsz, miért könyökölsz, miért esel kérésbe, miért küzdesz oly nagyon?! A válasz némán is ez: megnyerni az életet, alapot teremteni, kiszélesíteni a helyünket, megnyerni az egész világot.

I.

Amíg ez a futás, ez a küzdelem a gyermekeink, a közösségünk, a magunk megtartásáért történik – addig ez egy igaz út, egy igaz emberi küzdelem. De ebben a küzdelemben könnyen jelentkezhettek a túlzások, a hamis utak és a hitvány eszközök. Ha az ember a világot akarja megnyerni, ha csak azért fut és küzd, elveszítheti a helyes utat, s az igazi emberi mértéket, a tiszta eszközöket felcseréli tisztátalan eszközökkel. Megrendülve figyelem a nagy sikereket elért, de később kárvallott lelkek életét. Sokszor irigyletem őket. De aztán rájöttem, hogy nem is olyan irigylésre méltók, hanem tulajdonképpen kárvallott lelkek. Hiszen nem olyan könnyű fönt megmaradni. Sok görcsös kapaszkodás, sok kíméletlen harc, mások megsemmisítése ennek a „tündöklésnek” az ára. Elbizakodottá válik az ilyen ember. De milyen sokan hangoztatják azt is, hogy nem érdemes futni, nem érdemes küzdeni, nem érdemes semmit sem tenni. Ez is egy hibás út! A restség a közömbösség állapota. Tehát mindkét út lehet hamis út.

II.

Figyeljünk Jézus Krisztus Igéjére: nem jó megnyerni a világot, nem jó így többre törekedni, nem jó olyan eszközöket használni, hogy közben megtagadom emberségemet s vele együtt a felebaráti szeretet parancsát.

A világháború idején egy lelkipásztor felkereste társát és az utcán sétálva beszélgettek. Egy szép házat láttak, frissen épültet. Kérdi a vendég lelkipásztor: mibe kerülhetett ennek a háznak a felépítése a háború idején? A „lelkébe” – volt a rövid válasz. A tulajdonos háborús üzérkedő volt.

Az élet megnyeréséért való tülekedésben emberi vonásaink, érzéseink és cselekedeteink torzulnak el: testvérek között, családtagok kapcsolatában, felebaráti viszonyainkban, népek egymás mellett élésében. Közmondásszerűen szoktuk mondani: „kivetkőzött emberi mivoltából”. S ez bizony nagy kár, bizony nagy veszteség! „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?” – mondja Jézus Krisztus.

III.

Az Igében hangsúlyozottan az emberről van szó. Az állat megteheti, hogy eszközök válogatása nélkül szerezzen magának jó legelőt. Az állatnak ebből haszna származik, jobban hízik.

Az embernek azonban vigyáznia kell, mert benne örök érték van, amit Isten külön adott az embernek, – s ez a lélek. Erre a kincsre kell vigyáznia mindenkinek (nem haszontalan szolgaként, hanem hűséggel).

Testvéreim, ha a lélek eltorzul, vagy ha egészen kivesz az emberből, akkor az ember elszegényedik, megkárosodik, vele együtt gyermekei, családja, népe, gyülekezete, nemzeti közössége is. „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?”

Hol a nyereség? Mi a többlet? Mi az életünk gazdagsága? Mit érnek javaink? Mi ér, ha megnyerem a választásokat, de ugyanakkor nem tudok igaz ember lenni, hálás életű gyermek, áldozatos szívű szülő, jót cselekvő testvér, hűséges barát? Mit ér minden kincs, ha a lelkemet a gyehennára adtam? A továbbiakban nem tudok Isten hűséges gyermeke lenni!

IV.

Mi nem tudjuk helyreállítani az elveszített emberségünket, megkárosodott életünket. Jézus Krisztus mondja: „Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért.”

Az ember Ádámától fogva nem tudja visszaszerezni igazi emberi arcát, istenképűségét. Lerongyolódunk lelkünkben, magunktól nem tudunk talpra állni, megújulni. Más ember sem tud rajtunk segíteni. Szülő nem tudja megváltani gyermeke lelkét – sem pénzzel, sem diplomával, sem biztos állással. Elveszítettük lelkünk békességét?! Próbálunk vallásoskodni, ügyeskedni – de nem tudjuk visszaszerezni a lélek nyugalalmát. Reménytelen a helyzet? Nem!

Jézus Krisztusban Isten a szabadítónk, megváltónk lett. Ez a Biblia üzenete. Jézus Krisztus hív minket, benne új életet nyerhetünk, emberségünkben meggazdagodhatunk. Ezért fogadjuk el szeretetét, becsüljük meg ajándékait, melyeket Isten ad lelkünknek a gyülekezet közösségében – Igéje és Szentlelke által. Vigyázzunk élő hitünkre!

Istenben legyetek gazdagok! Emberek, akik futtok, akik a világot akarjátok megnyerni, akik lelki kincseiteket elpazaroltátok, tudjátok meg – egyedül Isten tud megtartani. Ő a mi egyedüli reménységünk. Isten mindent megtett érted, érted, érettünk Krisztusban. Ő a mi gazdagságunk, mentségünk.

Vigyázzunk azért, mert „mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall, avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért?”

Testvéreim, gondoljuk végig, az év első napjaiban van Istenünk, és ez a nyereség: „gazdag maradtam, mert van Istenem” (49. ének). Isten nélkül elveszett az életünk. A legnagyobb kár, ha Istent elveszítem. Isten azonban megkeresi az elveszetett, a tönkrement életedet, lelkedet, és megtart Jézus Krisztus által, aki a Megtartó.

Próbáljuk felismerni Istent, az idő és a történelem Urát, az ő hatalmát, azt aki Megtartónk nemzedékről nemzedékre.

Álljunk Isten szolgálatába! Álljunk Isten közelébe, hogy így egymásra találhassunk. Ma Boldog új évet kívánunk egymásnak. Mikor a boldogságról szólnak, a lélek egészségéről, örömeről szólnak. A jövő, a boldogság az ép, egészséges, kárt nem szenvedett, fel nem dúlt lelkű embereké. Jézus Krisztus is ezt hangoztatta a Hegyi Beszédben.

Most útra indulunk – vigyázzunk a lélekre! Mert, aki útnak indul, minden szükséges dologgal felszereli magát. A legszükségesebbre a legjobban vigyáz. A legszükségesebb a lélek. Vigyázzatok a lélekre!

Találjunk vissza Istenhez, álljunk Isten szolgálatába, mert Isten a lélek őre. A lélek őre pedig ajándékozzon meg élő hittel, mások életét is felmelegítő szeretettel, igaz reménységgel. Sok mindenben lehet kárunk (gondoljunk az elmúlt esztendő árvízkárosultjaira, földrengés sújtotta vidékekre, emberekre, családokra). Nem tudjuk, milyen esztendő áll előttünk. Isten azonban őrizzen meg attól, hogy lélekben kárt szenvedjünk. Legyen boldogság az új évben, legyünk boldogok a 2003-as esztendőben. Így kívánok mindnyájatoknak: Boldog új évet és új életet! Ámen.

Ch. H. Spurgeon gondolata arról, hogy

Isten szeretet

Csak akkor látunk helyesen, ha ezen a világon mindent a megváltás fényében szemlélünk.

Krisztus addig, míg nem ismeritek Őt, mint Megváltótokat, olyan számotokra, mint a zár kulcs nélkül, és mint a labirintus fonál nélkül.

Az ember képtelen a csodák felmérésére, mivel azok a végtelennek a kibontakozásai.

Isten felhossa napját mind a jóra, mind a gonoszra. Isten nem siet.

Csodálatos az, ahogy az Evangélium ruhája ráillik az egyes emberre. Ha valaki magára ölti, úgy érzi: aki ezt az öltözéket készítette, pontosan ismerte az ő alakját.

A Genezáret partján

Dizseri Eszter

Mit tegyünk és mit ne tegyünk karácsonykor?

Mit tegyünk karácsonykor?

– Elsősorban *menjünk* ez alkalommal (is) *templomba*, és hívjuk magunkkal családtagjainkat.

– Ha az év során nem volt ránk jellemző a háztartási munkára való ajánlkozás, a karácsonyi ünnepkör előtt önként és készséggel legyünk szüleink (édesanyánk) *segítségére*.

– *Díszítsünk fel mindent*, amit lehet otthonunkban! Díszítőelemek: toboz, dió, alma, fenyőág, szaloncukor, gyertyák, műhó, száraz virág, kiscsengők, harangok stb.

– Készítsünk *ajándékot* mindenkinek, akit környezetünkben fellelünk, de ezekre a „filléres alap” és a „gazdag ötletesség” legyenek a jellemzők.

– *Figyeljünk* oda felekezetünk, gyülekezetünk karácsonnyal kapcsolatos problémáira is! Segítsük a Gyerekkarácsony létrejöttét, díszítsük a gyülekezetet vagy a szegények karácsonyfáját. Legyünk hitoktatónk, lelkesünk, bibliakör-vezetőnk segítségére a csomagok elkészítésében, azoknak a címzettekhez való eljuttatásában.

– Kedves gesztus a *karácsonyi üdvözlőlapok* küldése. Ezek, sajnos, kissé drágák, de saját készítésű kártyákkal a fele költség megspórolható. Vigyázzunk a címzés pontosságára és a címzett nevének a helyesírására. Ha kaptunk valakitől karácsonyi lapot, akkor illő azt viszonozni.

– Mutatósabb lesz a karácsonyi ajándékunk, ha *szépen becsomagoljuk*, mintha a tárgyat magát helyeznénk a fa alá.

– Feltétlenül lássuk el *kis kártyával* a csomagot, feltüntetve rajta, hogy kinek szántuk! Erre a lapocskára jókívánságokat is írhatunk!

– Talán már észleltük eddigi élettapasztalatunk alapján, hogy léteznek olyan hallatlanul *érdekes, megbecsülendő dolgok*, amelyeknek a láttára, hallatára mindig felfigyelünk, amelyek tavábbgondolkodásra készítetnek bennünket. Ilyenek pl. ha szüleink, nagyszüleink kiskorunkról mesélnek, ha a saját gyerekkorunkról hallunk történeteket, ha izgalmas régi, családi leveleket találunk, ha esetleg valamely korábbi családtagunkkal kapcsolatban újságcikk vagy tudósítás jelent meg hajdanán, s most rábukkanunk, ha régi-régi elsárgult fényképek kerülnek a kezünkbe...

Mit ne tegyünk karácsonykor?

– Ne higgyük azt, hogy az adott vagy kapott ajándék *pénzértékével arányos* a mögötte lévő szeretet.

– Ne higgyük azt, hogy *csak* a pénzen megvásárolt ajándéknak van értéke.

– Ne kezdjünk el *követelőzni* (rossz esetben a szüleinket zsarolni), hogy ilyen és ilyen márkájú, számukra megfizethetetlen dolgot szeretnénk.

– Ne véljük szeretetlenségnek, ha esetleg *tényleg csak jelképes* dolgot kapunk.

– Ne kezdjünk mi is, a felnőttek rossz életvezetési mintáját követve az *utolsó percben* futkosni ajándék után.

– Ne avassuk bele az általunk megajándékozandót olyan módon az ajándékunk titkába, hogy *vele együtt* vásároljuk meg azt.

– Mi is hártunk el minden olyan *közös vásárlásra* szóló meghívást, amely elveszi majd a csomagbontás örömét (kivétel a felpróbálandó ruha vagy cipő).

– Nem szükséges a *méregdrága* karácsonyi csomagolópapírt megvennünk. Sima selyempapír is megteszi, ha ráragasztunk ide-oda régi karácsonyi képeslapokból kivágott figurákat.

(A szerző *Illik, nem illik?* c. könyvéből, Kálvin Kiadó, Bp. 1998.)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Nyitás a pogányok felé

Alapige: Apostolok Cselekedetei 8,26–40

Filep elvégezte a feladatát Samáriában, mehet tovább, hogy másokkal is megismeresse az evangéliumot. Tudja, hogy nem lehet tétlen, hanem végeznie kell a reá bízott feladatot. Az ige szerint nem saját akaratából cselekszik, hanem Isten küldi őt tovább. Az Úr angyala szólítja meg, és küldi a Jeruzsálemtől Gáza felé vezető útra. Aki ismeri a Szentírást, tudja, hogy angyal akkor jelenik meg, amikor valamilyen megmagyarázhatatlan dolog történik, amit csak a hit tud elfogadni (pl. Jézus fogantatása, feltámadása, mennybemenetele). Itt is egy csodáról van szó. Isten újból megmutatja a misszió lehetőségét a nem zsidók felé. Az első ilyen missziói próbálkozás Samáriában volt. Filep, akárcsak akkor, most is engedelmeskedik, pedig nem tudja, hogy mi vár rá, milyen feladattal fogja szembetalálni magát.

1. Egy különös találkozás jön létre a Gáza felé vezető úton. Két kultúra képviselője találkozik. Egy színes bőrű személy tér vissza Jeruzsálemből hazájába. Annyit tudunk róla, hogy Kandakénak, az etióp királynőnek a kincstárnoka, aki meg akarta ismerni a zsidó vallást, az Istent, és ezért Jeruzsálembé ment imádkozni. Talán nem elégítette ki hitét az otthoni vallásosság, ezért keresett valami újat, olyant, ami számára jobban megfelel, ahol jobban érzi a láthatatlan világgal való kapcsolatot. Kereső ember ez az eunuch. Istent keresi. Úgy, ahogy napjainkban sokan keresik a transzcendens világgal való kapcsolatot, úgy tesz ő is. De míg ő kezdte megtalálni az igaz Istent, addig napjainkban sajnos inkább elpártolnak Tőle.

Mit látunk napjainkban? Hódít a keleti misztika, a buddhizmus, a Krisna, a New Age, az utolsó idők szentjei (mormonok) járják a városokat, és missziót folytatnak. Akik számára, a szeretet nem jelent semmit, azoknak ott vannak a destruktív szekták (sátánizmus). Keres, kutat a fiatalság is. De nem az igaz Istent keresi. Sokszor számunkra teljesen idegen értékeket próbál magáévá tenni.

A mai ige figyelmeztetés. Mindig voltak és vannak lelki értékeket, Istent kereső emberek. Ezeket Isten nem akarja elhagyni, elveszíteni. Ezért elküldi munkásait ezekhez. A mai, Istent kereső emberekhez is küld Isten követeket munkatársai közül. Lehet, hogy téged is felhasználnak arra, hogy barátkodnak, osztálytársadnak megmutasd a közösséget, ahol meg tudja kapni mindazt, amire vágyik. Ne engedd, hogy mások vigyék magukkal.

2. A néger szolga miután felment Jeruzsálembé, egy tekerccsel tért haza. Valamit meg szeretne tudni arról az Istenről, akinek a templomában imádkozott. Számára mindaz, amit olvas még elvont. Nem érti, hogy mi van a tekercsben. Kiről ír Ézsaiás, magáról, valamilyen szent emberről, vagy talán Istenről? Ki lehet ez a számára még ismeretlen Isten? Egy a sok közül, aki valami újat tud mondani neki, vagy az egyedüli, akiben ezután hihet, és bízhat?

Itt jelenik meg Filep, aki Isten Lelke indításából megszólítja. Most már tudja, hogy mit kell tennie. Hirdetni az evangéliumot ennek a számára idegen néphez tartozó em-

bernek. Kialakul egy párbeszéd közöttük: „Érted-e amit olvasol?” „Hogyan érteném, ha valaki meg nem magyarázza.”

Filep ezután kezdi magyarázni az írást. Az Ószövetséget, amely Krisztusra mutat, az eljövendő szenvedő szolgára. Ézsaiás nem magáról beszél, nem valamilyen kiválasztott emberről, hanem Istenről, aki szolgálai formát vett fel, hogy megváltsa a világot. A komornyik fogékony az új tanításra. Mindaz, amit Filep Krisztusról tanít, nem tűnik el visszhang nélkül az életében. Ezért vállalja a keresztséget.

Számára elég volt egy pár órás beszélgetés, hogy teljes szívéből keresztyénné váljon. Vajon miért van az, hogy a mai fiatalságnál sokszor a gyülekezeti vallásóra, az iskolai vallásoktatás és a két- (három-) éves konfirmációi előkészítő nem elég arra, hogy megismerje és vállalja a keresztyén életformát? Miért van az, hogy a konfirmálónak csupán töredéke lesz aktív gyülekezeti tag?

3. Mít tesz a komornyik? Nem marad meg a pusztá hallásnál. Cselekedni is akar. Amikor a vízhez érnek, meg akar keresztelkedni. A feltétel nem más, mint az, hogy teljes szívből higgyen. Nem mond nagy szavakat, hanem egy rövid mondatban lélekből fakadó hitvallást tesz: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus Isten fia.”

Ebben benne van minden. Híte, reménysége, teljes megváltozott élete, imádsága. A rohanó világban sokszor az ember azzal indokolja, hogy nem tud eleget foglalkozni hitével, hogy nincs elegendő ideje. A mai történet azt is megmutatja, hogy hogyan lehet röviden megfogalmazni mindazt, ami a lelkünkben van.

Még egy dolgot megtanulhatunk ettől az embertől. Az alázatos hitvallást, ami mentes minden sallangtól. Azt, hogy a lélekből fakadó imádság az, amivel meg tudjuk valani a mi hitünket.

4. Az ige azzal fejeződik be, hogy elválnak útjaik. Isten Lelke elragadja Filepet, a komornyik pedig örömmel továbbment hazafelé.

A pogányok felé való nyitás az örömhírnek a továbbadása volt. A mai világban, amikor oly sok a megkeseredett ember, egyik feladatunk ez lehet: nyitni feléjük. Megmutatni az öröm útját. Ha ez megtörtént, akkor mindannyian egyfelől Filepek lehetünk, Isten szolgálói, akik az Ő lelke indításából cselekszünk, másfelől pedig olyanok, akik egymás hite által épülve tovább tudunk menni a mi útjainkon örömmel.

Vitaindító kérdések:

1. Miért van oly sok téveteget fiatal ebben a világban, aki a keresztyén értékek helyett valami mást keres, és talál meg?
2. Hogyan tudjuk őket megtalálni? Hogyan tudjuk őket meggyőzni az isteni szerezetről?
3. Miért van az, hogy a konfirmált fiatalok kis százaléka lesz aktív gyülekezeti tag?
4. Szerintetek milyen kell legyen az igazi hitvallás? Mit kell hogy tartalmazzon?

Presbiteri bibliaóra

A presbiteri óra tematikája

3. Szolgálatunk keretei és távlatai.

Bibliamagyarázat: Hartmut Bärend: „Tágas térre állítod lábaimat.” Róma 1,8–17

Isteni távlatok – emberi keretek.

Konzerválni hagyományainkat, szokásainkat, hitünket – vagy alkalmazkodni az új idők kihívásaihoz.

Új missziói programok és új belmissziói programok, rendezvények támogatása. Meddig mehetünk el?

Alternatív lehetőségek kihasználása a gyülekezetben.

Hartmut Barend

„Tágas térre állítod lábaimat”

Alapige: Róma 1,8–17

Időszerű gondolatok

Gyakran érzékeljük, hogy új utakon kell járnunk. Erre terveket is kidolgoztunk. De hogyan ültetjük át ezeket a gyakorlatba? Szükségesek a bátor lépések, amelyek előre visznek, de hogyan tehetjük meg ezeket a lépéseket?

Bibliai síkok

Pál apostol befejezte kisázsiai utazását. Új feladatát abban látja, hogy Spanyolországba utazzon missziói szolgálatának befejezéseként. Az ApCsel 1,8 értelmében: „Lesztek nékem tanúim... a föld végső határáig.” Ez az ő perspektívája. Meggondolja, mit kell tennie ahhoz, hogy célját elérje. A Római levél elején olvasunk a szándékairól. Munkájába be akarja vonni a római gyülekezetet is. Felkeresi a gyülekezeteket, hogy küldetését velük együtt töltsse be. Mi a fontos számára ezen az úton?

1. Hálaadás a jelenlevőkért

Mindenekelőtt áll a hálaadás. Ez mindig így van Pál apostolnál, hacsak nem boszszankodott fel nagyon, mint ahogy a galáciabeliek esetében történt. Különben nincs levél-bevezetés hálaadás nélkül. Ez az előfeltétele mindennek, az új utaknak is. Hálát ad Istennek azokért, akik az úton haladnak.

Nálunk a hálaadás nem olyan magától értetődő. Hamar megbírálnak valakit, de fedelékenyek vagyunk a köszönetben mind emberek iránt, mind Istennel szemben. Ám a köszönetnek a bírálat előtt kell állnia. Istent magasztalni azért, amit az élő gyülekezetben látunk, elsőrendű feladat. Mivel olyan ritkán nevezzük meg, amiben sikeresek voltunk, vagy amin Isten áldását láttuk, olyan gyorsan lesznek úrrá rajtunk a lehangoló érzések.

Ennek nem szabadna megtörténnie. A keresztyén testvérekért való hálaadás olyan mérföldkő, amely bátorságot ad a következő lépésekhez.

2. A tágas tér meglátása

Pál apostolnak nemcsak hálaszavai vannak, hanem hozzáteszi azt is, hogy a gyülekezet hitének „az egész világon híre van”. Itt jelentkezik a stratégia, aki tudja, hogy Róma a világ fővárosa, és hogy a nagyváros, Róma gyülekezetének hatalmas kisugárzó ereje van. S mivel számára nagy távolságról van szó, azaz arról, hogy ez Isten missziójának tágas tere, s hogy világperspektívája legyen, ezért szólít meg így egy tulajdonképpen kicsiny, szerény gyülekezetet. Igaza van: a gyülekezet ugyan kicsi volt, de nagy volt a kisugárzó ereje (Aquila és Priscilla...). „Ahol mások egy fűszálat látnak, Scharf egy rétet lát” – mondták egykor Kurt Scharf berlini püspökről. Volt benne egy bizonyos vízió, kis dolgokban úgyszólván meglátta a nagy lehetőséget és annak eljövendő eredményét. Milyen jó a mi perspektívánk számára, hogy a mi utunkon tágas teret fedezünk fel. „Isten, mivel nagy, nagyok az ajándékai is. Ó, mi szegények, milyen kicsiny a mi szívünk” – mondja egy ének.

3. A könyörgés szolgálata

Pál apostol minden levelében, de az Apostolok Cselekedeteiben is (vö. 16. rész: Pál és Silás a börtönben), megmutatkozik, hogy milyen intenzíven vitte ügyét imádságaiban Isten elé. A helyes úton való járásért, az úton haladó emberekért való könyörgések meghatározzák Pál életútját. Ebben az oly erőteljes imában is megmutatkozik ez.

Nem tudok olyan lelki mozgalomról Németországban, vagy más országokban, amely ne az imádságból nőtt volna ki, és amelyet ne az imádság vitt volna előre. Az új utakon való bátor lépések előbb az imádsághoz, majd a könyörgéshez vezetnek azokért, akik velünk együtt haladnak az úton és azokért, akikre szükségünk van az utunkon.

4. Egy szívélyes kapcsolat

A következőkben Pál apostol nyelvezete szenvedélyessé válik. Vágyakozik a római gyülekezet után. Szeretné látni és nemcsak úgy, hogy igénybe vegye, hanem, hogy a gyülekezet hitbeli gazdagságának részese legyen. Ritkán érezhető a leveleiben olyan melegség mint itt, egy olyan gyülekezet iránt, amelyet tulajdonképpen nem is ismer. A perspektívák mindig kapcsolatban állnak a kapcsolatokkal. Új utak vezetnek a társadalmi kapcsolatok felépítéséhez. És: a keresztyének mindig óhajják a más keresztyénekkal való kapcsolatokat. Sok minden attól függ, hogy a „Perspektívák” témát ne hidegen, személytelenül kezeljük. Élő kapcsolatok nélkül semmi sem fejlődik. Pál apostol példát ad nekünk, hogy mi a teendő.

5. Lelki öntudat

Pál apostol tudja, hogy a római gyülekezet adottságait is magával akarja vinni. Nem jön ajándék, karizma nélkül. Az ő adottsága egyben az ajándéka is. Kiegyensúlyozott lelki öntudata van. Ismeri adottságait, de ugyanakkor korlátait is. Gyakran esik szó a korlátainkról, de még hosszú egyházi szolgálat után is megtörténhet, hogy nem ismerjük eléggé adottságainkat. Ebből félelem és bizonytalanság származik; amit gyakran egy különösen papias magatartás kompenzál. Amire az előrelépéshez szükségünk van az, hogy ismerjük adottságainkat. Aki ismeri adottságait, ismeri korlátait is. Ez pedig megóv az önmagunk túlértékelésétől, de a hiányos önbizalomérzéstől is. A gyülekezet segíthet abban, hogy adottságainkat felismerjük és megnevezzük.

6. Lelkigondozóvá és misszionáriussá lenni

Az apostol változtat a hangnemen a 12. és 13. versek összefüggésében. Ha előbb lelkigondozó testvér volt, aki az adásban és elfogadásban egyaránt mohó, most misszionáriussá válik, aki a római gyülekezetnek is tartozik az Evangéliummal, mely felkészíti őt spanyolországi missziós szolgálatára. Pál nem választja el azt, ami összetartozik: a lelkigondozást és a missziót. A lelkigondozás azt jelenti: meglátni az embert úgy, amint van és segítséggel kísérni. A misszió azonban azt jelenti: ezt, éppen ezt az embert a Krisztusban való hitre és életre elhívni. Mi ezt a kettőt nem tartjuk mindig egyszerre szem előtt. De mindkettő fontos az új célokhoz vezető úton. A lelkigondozás megóv a merevségtől, hideg, embereket megvető magatartástól, a misszió megőrzi a tehetetlenségtől, mellyel gyakran elhallgatjuk azt, amit ki kellene mondanunk. Az ember szolgálata tágas téren: ez Pál apostol szándéka az útjain. Ettől nem tágit Rómába vezető útján sem.

7. Az evangélium csillogása

Azért, hogy a rómabeliek is pontosan tudják, mit akar mondani az apostol, úgy szólván programszerűen leírja számukra, hogy mi az evangélium. Számára ez a fontos: a gyülekezetnek meg kell tudnia, mit akar Pál, és hogy mi az, ami elengedhetetlenül

fontos a spanyolországi úton. Így adja elő egy nagyszerű összefoglalásban az evangélium tartalmát.

Ebből tanulhatunk. Nem azt, hogy az evangéliumot úgyszólván magunk számára tartogassuk, hanem úgy, hogy az emberek tudják meg, mi a fontos számukra, és hogy ezt szavakba is tudjuk foglalni, amit az emberek megértsenek. Mindenekelőtt: Pál apostol az evangéliumot olyan élénk színekkel írja le, hogy senkinek sem juthat eszébe, hogy elrejtse, vagy szégyellje azt. Milyen nagyszerű perspektíva ez szolgálatunk számára, bárhol is éljünk!

**Fordította:
Kováts Gyula
Kolozsvár**

Rádióprédikáció

Adorjáni László
Kolozsvár

Látom Őt

Alapige: 4Mózes 24,17

Karácsonykor évezredek tekintete fordul Jézus és Betlehem felé.

Bálám, aki 1200 év távlatából pillantja meg a csillagot, így kiált fel: „Látom Őt, de nem most; nézem Őt, de nem közel. Csillag származik Jákóbból és királyi pálca támad Izráelből.” (4Móz 24,17) Míkeás (5,2) az első karácsony előtt 700 évvel látja a betlehemi bölcsőt, Jeremiás (31,15) előtt pedig Heródes gyermekgyilkossága elevenedik meg 600 évvel azelőtt, hogy megtörténne.

Azután ott van a József, a Mária, a pásztorok és a bölcsek tekintete, akik egészen közel, a jászol fölé hajolva nézik Jézust, és mi is, akik csaknem 2000 év távlatából próbáljuk kifürkészni a valóságot.

Hogyan láthattak ilyen világosan előre a próféták évszázadok kódén át és hogyan törheti át a két évezredes múlt homályát ma az ember?

Nincs más eszközünk mint a Szentírás távcsöve, hogy segítségével próbáljunk mi is közel kerülni, odahajolni a betlehemi bölcső fölé.

Ha így firkésszük a múltat, kiderül, hogy a 2000. esztendő mintha csak a tegnap lenne, hiszen itt járnak közöttünk az akkori korok nagyjai. Esméik benne vannak törvényeinkben, felfedezéseiket használjuk, utcáik köveire mi is ráléphetünk. Viszont nagyobb távolság választ el a betlehemi bölcsőtől, Jézustól: ezernyi törekvésünk, küzdelmünk, kudarcaink, terhelő múltunk, bűnünk, elfoglaltságunk, közönyünk, a „mindig így volt”, a „sose lesz jobb”, az távolít el attól a másik világtól, melybe sokan már be sem akarnak tekinteni, mert afféle hívő kalandorok meséinek tartják.

A látás – ajándék. Isten ajándéka. Ajándék az, ha valaki egy jászolban talált gyermek előtt úgy tud meghajolni együtt a pásztorokkal és a bölcsekkel, mint a király előtt. Az a karácsonyi ajándék, amikor a gyermeteg mesének tűnő karácsonyi történetet hallgatva, a kiszikkadt lelkünk-szemünk, végre meglátja Jézust. Ez a látás ajándék, de csak annak, aki úgy tud igazi karácsony után szomjazva kiáltani, ahogy az az útszélen botorkáló vak kiáltott Jézus után. Add, hogy lássak – hogy lássalak!

Miért van az, hogy a legtöbb embernek csak a gyermekkori karácsonyok voltak szépek, amikor még hittek az „angyalban”, a karácsony hangulata átjárta, lelkesítette őket? Azután pedig minden karácsony csak olyan, mint egy kiábrándult és csalódott sóhajtás: vége annak, ami szép volt. Nézzünk szembe a valósággal, hogy nekünk, felnőtteknek nem maradt semmi több, csak munka és kötelességtudó ünnepkészítés.

„Aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba.” (Mk 10,15). Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Sándor Endre

Vámosújfalú, Magyarország

Ezért a gyermekért imádkoztam

Alapige: 1Sámuel 1,27–28

Ez az ószövetségi történet a kis Sámuelről szól, akit az édesanyja felvisz a templomba, Éli főpap hajlékába, hogy ott nőjön fel. Anna, az édesanya gyermektelen volt és annak idején a templomban hosszan imádkozott. Már zárták volna a templomot, és Éli rászólt: „Meddig tart még a részegséged?” Az asszony azonban elmondja, hogy nem részeg, csak nagyon szomorú. Egy gyermekért imádkozott, akit majd kész lenne felajánlani az Úrnak. Anna mélyen átélte, hogy a gyermek Isten ajándéka, Ő adja a szülőknek, hogy az életük teljes legyen. A férjet a gyermek teszi édesapává, a feleséget a gyermek teszi édesanyává. A gyermek a családban az összekötő kapocs, a gyermekért érdemes élni, célt ad az ember életének. Ezért imádkozni kell érte, Istentől kell elkérni.

Isten megadta Annának, amit kért Tőle. Anna pedig felment a templomba és megköszönte. Hány ember kér Istentől, és amikor megadatik, boldogan állapítja meg, hogy sikerült, és már kéri is a következő tizenöt dolgot, mert amit kapott, az sosem elég. Anna arra tanít minket, hogy ő Istentől kért, Isten megadta neki és ő megelégedett a kapott ajándékkal és hálát adott érte. Tudatában volt annak, hogy a gyermek nem az ő tulajdona és azt felajánlotta az Úrnak. Ott, abban az esetben ez azt jelentette, hogy odaadta a főpapnak. Sámuel ott élt, ott is aludt a templomban. A gyermeket az édesanyja nem kötötte magához, nem akart rendelkezni vele, hanem az Úrra bízta.

Ma két baj fenyeget: a családok vagy nem akarnak gyermeket, vagy annak az egynek mindent oda akarnak adni, nehogy valamiben hiányt lásson. Odaadják neki a harmadik, negyedik gyerekre jutó részt is, de az nem ér vele semmit. Isten nem ezt akarja; Isten azt akarja, hogy fogadjuk el Tőle a gyermeket és bízunk abban, hogy Ő megadja, amire szükség van. Egyetlen percre sem kell magunkhoz kötni a gyermeket, hanem Istenre kell bízni: Uram, Te adtad, mi a célod vele? Anna részéről ez nem egy pillanatnyi fellángolás, hiszen így beszél: „Legyen egész életére felajánlva az Úrnak!”

Nem könnyű gyermeket nevelni, nem könnyű átélni az ősi Igét, de ne felejtsetek el, hogy a gyermek nem a miénk, hanem Isten ajándéka. Imádkozzatok érte és majd lásson benneteket folyamatosan templomba jönni, imádkozni, mert azt követi a gyermek, amit tőletek lát. Adja Isten, hogy az Ő ismeretére, szeretetére és követésére tanítsátok. Ámen.

Urunk! Köszönjük ezt a kicsiny gyermeket, köszönjük, hogy a gyülekezet közösségéből indulhat. Köszönjük, hogy adtad az ifjú párnak, hogy megerősödjék szeretetük, addad a két családnak, hogy a gyermek összekötő kapocs legyen közöttük. Köszönjük a jövetelét!

Urunk, a Tiéd ez a gyermek, Te küldted ebbe a világba. Arra kérünk, hogy ígéretiünk szerint tudjuk tanítvánná tenni és maradj velünk minden napon a világ végezetéig. Segíts, hogy érezzék a szülők, keresztszülők, hogy a gyermek nevelésében nincsenek egyedül, mert Te mellettük vagy. Erősítsd, vezesd őket, add, hogy boldogságot, örömet, életük kiteljesedését lássák ebben a gyermekben, és imádkozzanak érte, vele otthon és vele itt a gyülekezetben. Ámen.

(Elhangzott 2002. április 7-én Vámosújfaluban, ifj. Horkai Péter keresztelésén.)

Esketési igehirdetés

Hegedüs István

Tasnád

Egy akarat

Alapige: Máté 18,19

Sorsdöntő fontosságú ünnep ez a mai nap a ti ifjú életetekben. *Sorsdöntő*, mert az egész életeteket meghatározza. *Ünnep*, mert kiemelkedik a többi nap közül és ennek emléke megmarad egy egész életen át.

Sordöntő, mivel egész életeteket meghatározó döntő fordulat. Ezért igényel különös odafigyelést és ezért szükséges észrevenni és meghallgatni azt, Aki bölcs atyai útmutatást ad erre a közösen vállalt életútra.

Két különböző irányból indultok, két különböző családi közösség gyermekeként. Mostantól fogva az eljövendő időben, mint egy jól épült és rendezett ház téglái, úgy kell hogy egymás mellé illeszkedjete, hogy családi életetek épülete napról napra ékesen és szép rendben épüljön.

Házasságotokon belül két különböző emberi természetet kell egygyé formálnotok, két emberi akaratot kell egyesítenetek. A mindennapi életben ez sokszor nehezen valósítható meg, mert mindenki a maga akaratát, elgondolásait igyekszik mindenben érvényesíteni. Ezért szükséges a házaseset iskolájában megtanulni a lemondást, megtanulni az egymáshoz való alkalmazkodást, megtanulni azt, hogy hogyan lehet egymásért élni és egymás javát, boldogságát munkálni.

Az ifjak mindig mindig reménységgel indulnak el az új és ismeretlen útra, tele álmokkal, tervekkel. Ezek elérését, megvalósítását ígéri szent Igénk most a ti számotokra: „amit csak kérnek, megadja nekik az én mennyei Atyám”. Igaz segítő, gondviselő, őriző pástorként áll mellétek a mennyei Atya az áldott ígérettel: „én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig”.

Mindezen ígéretetek megvalósulásának feltételére is reámutat az Ige: „...ha ketten egy akaratot lesznek minden dolog fölül”. Ezért kell az emberi akaratot, indulatot egygyé formálni, ezért kell megtanulni az alkalmazkodást. Sokszor nehéz ez az alkalmazkodás a mindennapi életben, amikor jelentkeznek a gondok, bajok, az élet nehéz problémái. Ezek szikraként gyújtják meg a házasesetben a meg nem értés és az ellentétek tüzeit.

De hogy ezeket is elkerülhesük, ezért jön segítségünkre a mennyei Atya: „Ne aggodalmaskodjatok a ti életek felől...” (Mt 6,25) „Hanem keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát, és ezek mind megadatnak néktek.” (Mt 6,33)

A ti közösen vállalt életek biztonságát szolgálja az Úr Isten azzal is, hogy mellétek egy igaz útítársat is ad az Ő Szent Fiában, az Úr Jézus Krisztusban. Ő áll mellétek drága biztatásával: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ nem járhat sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.”

Sok sötétség jelentkezhethet az eljövendő házaselet útján. Ilyenkor pedig a legjobb segítség ez a világosság, Aki soha meg nem változik. Ő a ti életekben tegnap és ma és mindörökké ugyanaz marad.

Továbbá ünnep ez a mai nap, mert ez kiemelkedik életeknek többi napjai közül és ennek emléke elkísér egész életekben. Kiemelkedő nap, amelyre örömmel és boldogan fogtok emlékezni és visszatekinteni, még ősz fejjel is. Bárcsak a hálaadás napja lenne ez örökre a ti életekben.

A házaselet útját a jövőben keresztezhetik ma még nem látható s ma még ismeretlen utak. Ezek hozhatnak álmatlan éjszakákat, gondokat, könnyeket. Megingathatják a házaselet alapját, különösképpen ha az fővényre épült. De ha a szeretetnek krisztusi kösziklájára épült, akkor fújhatnak a szelek, jöhet az árvíz, soha meg nem rendül, mert biztos alapja van az őszinte, mindent legyőző szeretet formájában. Ez a szeretet nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát és soha el nem fogy. Sok minden elfogyhat, megváltozhat a házaseletben az idők folyamán. Szép, üde fiatalokból idősek lesznek, egészségesekből betegek lehetnek, gazdagokból szegények lehetnek, de az igaz szeretetre épülő házasságban, ami megmarad, az mindennél többet ér. Ahogy Pál apostol tanítja: „...megmarad a hit, remény, szeretet e három, ezek között pedig legnagyobb: a szeretet”

A boldog házaselet alapja ez az igaz szeretet, amely ha az áldott forrásból, az Úr Jézus Krisztusból táplálkozik, soha nem fog elfogy. Megmarad. Meg nem változik soha.

Így legyetek az eljövendőben egy akaraton, s akkor megtaláljátok azt a boldog házaseletet, amely az igaz szeretetre épül és amelynek áldott gyümölcse a békesség, szíveség, jóság, szelídség, hűség. Erre segítsen a mindenható Isten. Ámen.

Temetési igehirdetés

Szabó László

Sarmaság

Van-e hited?

Alapige: Máté 9,1–2.12b

Az evangéliumi történetírás zajló, pergő eseményeiben az a szép, megnyugtató, hogy időnként vannak pihenők, állomások, amikor Jézus megáll, a szereplők megállnak, az idő is mintha megállna, mert van egy-egy bűn, egy-egy betegség, egy-egy haláleset, amelyet Jézusnak orvosolnia kell.

Most a ti számotokra is megállt az idő néhány napra. Ez a nap örökös vastagon szedett fekete betűkkel lesz beróva a kalendáriumotokba, amelyen szeretettel és fájdalommal vegyesen gondoltok vissza a néhai családfőre: férjre, édesapára és jóságos nagy-

apára. Az ő számára is megállt földi időmérője, hogy elkezdődjék részére egy másik és egy másfajta időmérés: az örök élet.

Nemcsak az órák, napok nehezek azok számára, akik elveszítenek valakit, aki közel állt a szívükhöz, hanem azon hónapok és évek összessége is az volt, amely lassan, de biztosan elemészttette erejét, kitartását, szívósságát a beteg testvérnek és a vele együtt szenvedő, sorvadó családtagoknak.

Valahogy így és ilyen helyzetben találkoztak Jézussal azok a beteghordozók, valamint a beteg, akikről Igénk szól, és akik számára ott és akkor szintén megállt az idő néhány pillanatra.

Mindig szívbe markoló a szenvedő ember látványa, amikor egyetlen fegyverünk azal szemben a földhöz ragadt tehetetlenség, vagy jobb esetben az eget ostromló kétségbeesett imádság.

Az alaphelyzet az, hogy Jézus meglátogatja az övéit.

Jézus most hozzátok jön az Igén keresztül. Kiderül a történetből, hogy az övéi közt is vannak betegek, pedig az ember elsődlegesen nem ezt gondolná. Hiszen Jézus, az Úr Isten örök időktől kiválasztott gyermeke ott, Galilea tartományában, Názáretben tölti el gyermekkorát; ott kezdi meg nyilvános működését, János szerint a kánaai menyegzőn, a víz borrá változtatásával és nem messze ettől a helytől, a kapernaumi zsinagógában olvassa fel Ézsaiás próféta messiási jövendölését az Úr csodálatos tervéről a betegekkel, testileg-lelkileg gyengékkal és a bűn fogságában élőkkel kapcsolatosan, majd ezután itt jelenti be messiási küldetését, mindenki füle hallatára: „Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra.” (Lk 4,21b) És most mégis kiderül, hogy az övéi közt is vannak betegek, erőtlenek és bénák, akik magatehetetlenségükben gyakran Istent vádolják a nyomorúságukért.

Ma is nehéz megemésztetni, hogy Isten népe körében is vannak sorvasztó betegségek és elsorvadt betegek. Kísértés lenne arra gondolni, hogy ahol jelen van a hit, ott nem következhet be semmilyen szerencsétlenség, megpróbáltatás, és hogy az ilyeneket az Isten megőrzi minden bajtól. Egy fertőzött világban a fertőzéseket nem lehet elkerülni, sőt: tudjuk, hogy a hit a szenvedések, a megpróbáltatások olvasztótégelyében válik kipróbálttá és szilárdná – de nemcsak a beteg, hanem a beteget elszenvadó és annak gyógyulásáért fáradozók esetében is!

Amikor Jézus megérkezik Kapernaumba, betegünk már nem tud járni, nem tud magáért, felépüléséért tenni semmit. Mögötte azonban ott áll egy család és egy igazi baráti közösség, amelyik minden tőle telhetőt megtesz. Mennyi törődés, gondoskodás, türelem, kitartás, testi és lelki erő szükséges a beteggondozók számára is. De a beteghez hasonlóan ők is tudják: ez az ő hitük próbája is. „Aki mindvégig megáll, üdvözülni.”

Betegnek lenni nem jó – de mások szeretetében élni, megtartó erő. Rettenetes dolog, ha valaki nem tud mozogni – de csodálatos, ha mások segítenek neki. Kínos érzés, ha valaki nem tudja ellátni magát – de hálára indító, ha ezt megteszik helyette. Ezt a mindvégig megálló, kitartó hitet látta Jézus a megfáradt és elkeseredett hozzátartozókban, akiknek már egyetlen reménysége az Isten irgalma volt. Ezt a küzdő, végsőkéig kitartó hitet látja Jézus bennetek is, akik azt akartátok, hogy kedves betegetek oda kerüljön Jézus elé, és meggyógyuljon.

Jézus az emberben mindig ezt a soha ki nem fáradó hitet keresi, s ha ezt megtalálja: akkor gyógyulást ad.

Jézus így vigasztal minket: Bízzál fiam!

A fájdalommal és reménységgel vegyes érzésekben Jézus így szól a beteghez és mindazokhoz, akik érte és vele együtt aggódnak: „Bízzál fiam!” (9. v.) Jézus sok betegnek és reménytelen élethelyzetben lévőknek mondta ezt, és most ezzel vigasztal titeket is.

Mégis: milyen nehéz Neki hinni. Milyen nehéz elhinni, hogy „a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk; mivelhogynem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók”. (2Kor 4,17–18)

Milyen nehéz elhinni a hánykolódó tengeren az éjszaka sötétjében, hogy nem kísértet, nem álom szól hozzájuk: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” (Mt 14,27b) Milyen nehéz a test gyengeségeitől meghatározottan elhinni, hogy „akik az Úrban bíznak, erejük megújul...” (Ézs 40,31a)

Csak az keresi Isten segítségét, aki saját életének korlátait, határait felismerte már, aki rádöbben arra, hogy képtelen saját sorsa, külső és belső rendbehozatalára, aki beteg testileg-lelkileg... és odajut, amit a zsoltáros így fejez ki: „nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam ... és Ő meghallgatta kiáltásomat”

Isten meghallgat. Azért küldte Fiát közénk, azért szól az Evangélium most, hogy ti is meghalljátok: „hogy megkeresse és megtartsa azt, aki elveszett”. Azért jött, hogy aki terheket hordoz, aki roskadozik a szenvedések alatt, az hallhassa a szót, amit egykor így mondott történetünk megszorodottjainak: „Bízzál!” Bízzatok abban, hogy a szenvedések sorozatától nyomorgatott emberi élet megjutalmaztatik. Bízzatok abban, hogy nem a halálé az utolsó szó, hanem a halálból feltámadott és azt legyőzött Krisztusé, aki ma is, nektek is mondja: „E világon nyomorúságtok léssen; de bízzatok: én meggyőztem a világot.” (Jn 16,33b)

Nem ez a földi élet a csúcs, a nagy befutás, hanem ami ezután következik. Ezért mondhatja János apostol a Jelenések könyvében: „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradtságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.” (Jel 14,13) Boldogok: pedig meghalnak ... meghalnak: de az Úrban halnak meg. Azaz nem semmisülnek meg, nem vesznek el nyomtalanul, hanem részesülnek az Úr halálában (ami ugyan *fájdalmas*), de az Ő dicsőséges feltámadásában és az örök élet örökségében is (ami pedig *örömteljes* és boldogító).

Azt mondtam igehirdetésem elején, hogy Jézus minden embert keres, hogy megújítson. Legyen most itt ennek a belső lelki változásnak a jele az a válasz, amit a Heidelbergi Káté az 58. kérdésre ad, hogy ti.: Miféle vigasztalásod van az örök életről szóló vallástételedből? Az, hogy mivel már e mostani életemben is érzem szívemben az örök élet kezdetét, ez élet után oly tökéletes boldogságom lesz, amilyent soha szem nem látott, fül nem hallott, sem emberi szív meg nem gondolt, amelyben Istent mindörökké magasztalom.”

Jézus titeket kereső szavára is legyen hát a válasz! Ámen.

Versek karácsonyi ünnepélyre

Reményik Sándor

János evangéliuma

Ravasz Lászlónak

Összehajolnak Máté, Márk, Lukács,
És összedugják tündöklő fejük
Bölcső körül, mint a háromkirályok,
Rájok a Gyermekek glóriája süt.
A gyermeké, ki rejtelmesen bár
S természetfölöttin fogantatott:
De fogantatott mégis, született
S emberi lényként, tehetetlenül,
Babusgatásra várón ott piheg.
A gyermek, a nő örök anya-álma,
Szív-alatti sörétből kicsírázott

Rongyba, pólyába s egy istálló-lámpa
Sugárkörébe. Bús állati pára
Lebeg körötte: a föld gőz-köre.
A dicsfény e bús köddel küszködik
Angyal-ének, csillagfény, pásztorok
S induló végtelen karácsonyok,
Vad világban végtelen örömök
Lobognak, zengnek – mégis köd a köd.
S mindez olyan nyomorún emberi
S még az angyalok Jóakarata,
Még az is emberi és mostoha.

De János messze áll és egyedül.
Nem tud gyermekről és nem tud anyáról,
Nem születésről, nem fogantatásról,
Csillag, csecsemő, angyalok kara,
Jászol, jászol-szag, – József, Mária,
Rongy és pólya, királyok, pásztorok,
Induló végtelen karácsonyok:
Nem érdeklik – vagy mint rostán a szem
Kihull az ő külön történetéből,
Kihull mindez, és mindez idegen,
Apró, földízű, emberi dolog.
Nagyobb, nagyobb, ó nagyobb a Titok!

János, evangelista, negyedik
Külön áll, világvégen valahol,
Vagy világ-kezetén, vad szikla-völgyben
S a fénytelen örvény fölé hajol.
És megfeszül a lénye, mint az íj,
Feszül némán a mélységek fölé,
Míg lényéből a szikla-szó kipattan
S körülrobajlik a zord katlanokban
Visszhangosan, eget-földet-verőn,
Hogy megrendül a Mindenség szíve:

*Kezdetben vala az ige.
S az Ige testté lőn.*

Weöres Sándor

Jászolban a szalmán sehol sincsen ágy

Jászolban a szalmán sehol sincsen ágy,
Itt fekszik kis Jézus, lássa a világ!
Boldogan figyelnek égi fényjelek
Széna-szalma ágyat, alvó kisdedet.
Jászolban a szalmán sehol sincsen ágy,
Itt fekszik kis Jézus, lássa a világ!

Rongyos istállóban pislákol a mécs,
A gyermek fölébred, nem sír: egyre néz.
Tekints le az égből, mert szeretlek én,
Tartsd fölém kezeckéd védőn, könnyedén!

Rongyos istállóban pislákol a mécs,
A gyermek fölébred, nem sír: egyre néz.

Légy közelebb hozzám, ahogy csak lehetsz,
Most és mindörökké: imádságom ez.
Az aprókat áldd meg itt és mindenütt,
Élhessenek égben teveled együtt!
Légy közelebb hozzám, ahogy csak lehetsz,
Most és mindörökké: imádságom ez.

Márai Sándor

Mennyből az angyal menj sietve

Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony,
Nincsen aranydió a fákön,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Agyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez a világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett –
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,

Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezét a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és véréit itta –
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekszenek,
Csak orrontják, nyíának, gyanítják
Ennek az éjszakának titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákön.

És a világ beszél a csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mivégre kellett.
Miért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Miért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?

Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –
Ilyen nagy dolog a Szabadság?...

Angyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor

– a gyermek, a szamár, a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik –
mennyből az angyal.

Dutka Ákos

Karácsony

Karácsony, béke, szeretet,
Beszéltek róla emberek,
Várjátok, vágyó álmotok
S nincs itthon soha nálatok.
Elillant drága képzelet:
Gyermekkorodból jön veled
Aranydiós szent mesefa,
Anyád terített asztala.
Karácsony, béke, Betlehem...
Elég a gyertya hirtelen.
Elég a karcsú mesefán
S mi marad holnap ezután?
Marad a gond, bűn, gyűlölet,
Pedig higyjétek emberek,
Ez az egyetlen értelem,
Amelynek titka végtelen.
Ez az egyetlen igaz út,
Melyen mindenki haza jut,
Mely földre hozza az Eget:
A Szeretetet, a Szeretetet.

Szép Ernő

A csillagok lejönnek

Mákos kalácsot kóstol
a legkódusabb pára
A csillagok lejönnek
Karácsony éjszakára
Arany jóság hull nesztelen

Csak oda nem esik fény
Az ócska keresztfára
Csak Jézus nem kap semmit
Csak Jézus mindig árva
Csak Jézus mindig meztelen.

Somlyó Zoltán

Karácsonyi ének

Karácsonyfa... Karácsonyfa...
Mennyi minden elfér rajta...

Ezüstdió... cukorkörte...
S mennyi kis láng körbe-körbe...

S ott a szép zöld ágak alatt
a szép színes papírszalag

És a szelíd, égbezengő,
szívbecsengő üvegcsengő.

Karácsonyfa... karácsonyfa...
De sok minden elfér rajta!...

Letört álmok bús özönje,
vágynak jéggé fagyott könnye...

S olyan szépen illik rája
a szegénység béke-lángja...

S fehér hava a jelennek,
melyben oly sokan remegnek...

És a Kisded arcamása
s a Szeretet kézfogása...

Molnár Jakab

Karácsonyi imádság

Kegyelemért eseng a lelkem
Karácsony szent estéjén:
ajándékozd nekem Jézus szereteted melegét,
hogy áttörhessek énem rácsain,
hogy legyőzhessem önmagam,
hogy Neved a zászlóm lehessen,
hogy másokért hevüljön szívem,
hogy a Karácsony szent csodája
életté váljon bennem!

Sántha Károly

Dicsőség légyen Istennek

A hatalom Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ki teremtett mindenedet,
A szép földet, a szép eget;
Füvet, fát és virágokat,
Napot, holdat s csillagokat,
A szellőnek suttogása
Téged áld s a tenger zúgása –
Dicsőség Neked, Teremtőnk!

Az áldások Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Tőle, kinél nincsen árnyék,
Száll le minden jó ajándék.
Javait a Jóság Atyja
Nagy bőséggel osztogatja;
Ő táplálja mi testünket
S kies mezőkön mi lelkünket –
Áldott légy, áldás kútfeje.

A kegyelem Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ki Jézust elküldötte,
E világot úgy szerette.
Szeretnek mély tengere,
Boldog, ki elmerül bele!
Atyánk, mily magas szerelmed!
Elmének nem ér föl, hiszünk Benned,
S porba borulva imádunk!

A békeség Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Ő törli le könnyeinket,
Gyógyítgatja sebeinket,
Vigasztaló szép beszéddel
S biztatgató reménységgel.
Mint a friss harmat hullása:
Termő lesz a szív újulása
S imádságban illatozik.

Az öröklét Istenének
Zendüljön ajkunkon ének!
Hullj bár testünk a mély sírba,
Nevünk Istennél fölírva,
Ha Jézussal élünk, halunk,
Mint Ő, mi is föltámadunk!
Hogyha innen elköltözünk
Örök dicsőségbe öltözünk.
Dicsőség légyen Istennek!

Sarkady Sándor

Háromkirályok

Hóborított hegytető,
Rajta karcsú, zöld fenyő;
Fenyő fölött tiszta ég –
Azon fényes csillag ég.

Három király lépeget,
Kémeleli a kék eget
Decemberi délután
Indulnak a fény után.

Mírha, tömjén, vertarany –
Tarisznyájuk tele van;
Bandukolnak csendesen:
Messze van még Betlehem?

Már a kormos éj leszáll,
Nincs lámpás, nincs holdsugár,
Ki vigyázza, merre jár
Gáspár, Menyhért, Boldizsár?

Szikráznak a hópihék,
A fenyőfa ő, mi szép!
Tündököl a völgy fölött,
Csillagfénybe öltözött.

Csillag fénye messze fenn.
Mutasd, hol van Betlehem!
Földön, égen mindenk
Dicsérik a kisedet.

Kiss Jenő

Pásztorok zavara

A fény, a félelem, az angyal
elozlott már az égi hanggal,
nem zeng a mennyei torok –
de szívünkben még száll a langy dal
s csak állanak a pásztorok –;
„Megszületett királyotok!”

Hej, mire várunk? Útrakelve
siessünk áldott Betlehembe!
– s botunk már indul is sután;
az egyik még kinyúl a lenge
bárányfelhős barik után
s meghajlít egyet a nyakán.

Mennek a tág, visszhangos éjben,
ők a földön, szemük az égen,
mennek s nem értik: mint lehet,
hogy őket szólította, éppen
őket, az édes izenet –
Teremtőnk! vajon mit jelent?

Mit higgyenek? – bús, senki népek,
kik aklos legelőkön élnek
s ruhájuk bolhákkal tele –
Szájukon nem volt más, csak ének
a szívükben gyapjak melege –
ily kegyet érdemelnek-e?

Ég! mért nem üzentél azoknak,
kik szentírások közt borongnak?
Azok megértik hangodat.
Mért nem a díszes gazdagoknak:
vihetnek ajándékokat –
A pásztor mit ért meg s mit ad?

Így mennek, némán, tépelődve –
s most már lenéznek, le a földre,
hol görcsös árnyuk hánytörög –
Így mennek ők, így mindörökre,
zavartan, hogy ez mi dolog –
a szent, a bundás pásztorok.

Angelus Silesius

Karácsonyi párversek

Az istállóról

Ó, vándor, Betlehem vén istállója, lásd:
Szebb, mint Jeruzsálem városa, térj be hát!
Itt szállsz meg jó helyen; a drága Gyermeket
Szűzzel, Mátkával és Anyával itt leled.

Az írástudóhoz

Búvárlod az Írást, s véled: a bölcsélet
Visz a Fiúhoz el. Rögeszmédet feledd!
Az istállóba jöjj! Csókodra vár a Gyermeke!
Őt üdvözölve nagy hatalmát érezed meg.

A pásztorokhoz

Remegő ajkkal ott, az istállóba érve
Mint szólt az éneked, mondd, Isten drága népe,
Látván a Gyermekeket?! Én is ma Őneki
Szeretnék boldogan pásztordalt zengeni.

Hordja és hordoztatik

Ki Istenünket és a mindenséget hordja:
Az Igét tartja itt egy Szűznek gyöngé karja.

A legszebb dal

Fel, dalra, angyalok! Bár százezernyi nyelv zeng.
Méltán az sem dalol Terólad, égi Gyermekek.
Bárcsak ne volna hang, se nyelv a számban! Én
Tudom, azonnal a legszebb dalt zengeném.

A jászolról

Itt fekszik a Virág, a Szűznek szent Fia,
Embervoltunk dísz, mennyei korona...
Hogy Megváltód legyen, és fölvigyen az Égbe,
Szent jászolától, óh, ne élj oly messzeségbe'!

Üres szív kerestetik

Szégyen, hogy Istenünk az istállóba száll.
Tisztítsd meg szívedet, s add gyorsan Néki már!

Jézus neve

Az Úr édes neve színméz a nyelveden.
Füledben mátkadal. Körtánc szívedbe' benn.

A csodálatos születés

Mária a kristály. Az égi fény: Fia.
Áthatja teljesen, s nem kell kinyílnia.

Énekek éneke

Mit akar a Fiú, hogy ily nyomorba jő,
És vállaira vesz nehéz keresztet ő,
Sőt mindhalálig Ő gyötrődik egyre csak?
Mást nem kíván, csupán egyetlen csókodat.

Az újjászületés

Öröm, hogy Istenünk emberré fog születni.
Hogy hol? Szívedben, Ő az anyjává szemelt ki.
Hogyan történhet ez? A lélek: Mária.
A test a barlang és a szív a jászola.
Igazságom, mely új, a pólya és kötője.
József az áhítat. Lelki erőm, kedély:
Örvendő angyalok, s róluk rám hull a fény.
Pásztor a szüzi vágy: az Úrnak meglelője.

Fordította: Szénási Sándor

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

